

Ya'ɑ tse'e je naқ juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Roma

1 Atse'e je Pablo, je Jesucristo je myutoompa je myupajkpa, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e apuk xpuujm jets atse'e n'itut je kyukátsiva, jets atse'e ntukka'amáyut je y'oy kats je y'oy ayook. **2** Ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam jujpani vyaajntk je y'ayook kojtsnajxpatajk kajxta, ve'em ax jo'n y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. **3** Ya oy kats ya oy ayook kajx tse'e yaknujava je nMajɑ Vintsánamda Jesucristo jye'e, je Nte'yam je y'Onuk. Jayu je'e ve'e, je'e ku ve'e y'it je yakkutojkpa David je chaan je kyooj. **4** Ax je'e ku ve'e Ntye'yama, yaknuke'xnatajkits je'e ve'e je Nte'yam jets je y'Onuk je'e ve'e, je'e ku ve'e je myakkin kajx duyakjoojntykpajknova ku ve'e y'uk'aa'k. **5** Je y'Onuk kajxts aatse'e je Nte'yam je maa'yun xtoojnji jets aatse'e je kukátsiva n'it, jets aatse'e je jayu nvaajnjat ya oy kats ya oy ayook jetse'e ve'em to'k it to'k naxvijin je jayu je Jesucristo duqatsapákut je'e kajx ku ve'e jyaanchjávajada. **6** Ax je'e maattt miitse'eda, je Nte'yam tse'e myaaxuxjuduva jetse'e m'ijttinit je Jesucristo je jyayu.

7 Jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem rómait cyiudaaj kajxm, mtsojkjudupts miits je'e ve'e je Nte'yam, je'e tse'e myaaxuxjudu jetse'e m'ijttinit je'e je jyayu. Je Nte'yam, juu' ve'e

nTee'imdup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joöt maätta.

Ku je Pablo ñaqjxuvaajñ jep Roma

8 Je'e kajx ku atse'e to'k muk n'it je Jesucristo maät, too'vajkpts atse'e je Nte'yam nkukajtsja kux ñuja'vipe'e je jayu nuvinxüp yaja natyo'k naxviijn vintso ve'e xjaanchjávada je Jesucristo. **9** Je Nte'yam atse'e to'k aaj to'k joöt nmutuump nmupujkp jets atse'e je jayu nvaajnjada je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e je Nte'yam je y'Onuk du'líxadat. Ñuja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jets ijtp ats miitse'e njaa'myétsta ku atse'e ntsapkats, **10** je'e atse'e n'amótup mpaktsaap jets ats miitse'e najkx nku'ixta ku ve'e je Nte'yam vy'a'anüt. To'mayji atse'e tsojk x'o'yixjut. **11** Qoy atse'e ntuntsäk jets ats miitse'e nku'íxtat, ve'em tse'e je Espíritu Santo mmo'ojadat je maa'yun je putajkin kux'e' ats ve'em ntun jetse'e mäkk m'ijttinit to'k muk je Cristo maät, **12** je'ets atse'e ntíjp jets namyakkinmo'yumjadape'e to'k jado'k je jaanchja'vin kajx juu' ve'e njayejpumdup.

13 Utsta ajchta utsta tsä'ada, ntsajkp atse'e jetse'e xnujávadat jets may náxani ats miitse'e najkx njaku'ixuva'anda, ax uxym paatnats atse'e xka'o'yixjü. Uknajkxuvaan atse'e, ntsajkpts atse'e jetse'e je Nte'yam dukunoo'kxut juu' atse'e ntónup nkótsup miits maätta, ve'em ax jo'n dukunu'u'kx juu' atse'e tuntún tunkats viijnk tsöv joma ve'e ka je israejlit jáyuvap. **14** Nmuyójip atse'e anañujoma je jayu, je griego jayu jets ka je griego jáyuvap, je kuvij jayu jets ka je kuvij jáyuvap. **15** Je'e kajxts

atse'e ntsak jets ats miitse'e nvaajnjiduvat je oy kats je oy ayook, miits, jayuda juu' ve'e tsuyunidup jem romait cyiudaaaj kajxm.

Je oy kats je oy ayook je myakkin

¹⁶ Ka'a xa atse'e ntuktso'otyún jets atse'e je jayu nvaajnjadat ya oy kats ya oy ayook, kux je Nte'yam je myakkin ya'q ve'e jets ya'q kajx tse'e je jayu je tyokin ñuya'achjü ku ve'e je Jesucristo dujaanchjáva, too'vajkp tse'e pan pan jatye'e israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e ka je'epta. ¹⁷ Ya oy kats ya oy ayook je'e ve'e juu' ve'e xtuk'íxumdup xtuknuja'vimdup jets ka'a ve'e je Nte'yam xtokimpa'mumda, je'e kajx tse'e ve'em dutún kux'e'e njaanchja'vimda. Ve'em xa ya'q ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pan pan xa ve'e je Nte'yam kyatokimpump kux'e'e jyaanchjávaja, joojntykaps je'e ve'e."

Myu'ejkjupe'e je Nte'yam pan pan jatye'e tokintoondup

¹⁸ Nu'ke'xnatáka xa ve'e tyañ jets myu'ejkjupe'e je Nte'yam je jayu pan pan jatye'e kavints'a'kijidup jetse'e tyokintonda. Je ka óyap juu' ve'e tyoondup, je'e tse'e duyaktso'oxjajtp jetse'e je jayu dunujávadat je tyuv je'e. ¹⁹ Pan vintso ve'e je Nte'yam yak'ixa, va'ajts xa ya'q ve'e je Nte'yam duyaknu'ke'xnatajki jeja je'e vyinkujkt. ²⁰ Oyame'e kyayak'ix vintso ve'e je Nte'yam Ntye'yama, je'e vintso ve'e y'it jets je makkin juu' ve'e jyayejpp xaq'ma kajx, yaknuja'vipts je'e ve'e van'itani ku ve'e ya it cho'o'ntk jets uxyam paat je'e kajx juu' ve'e tyoon. Ax ka'a tse'e dununkakuváktat jets ka'a ve'e y'o'yixjidi vintso

ve'e küdunuja'vidi. ²¹ Jyanuja'vidupts je'e ve'e jet's
jeme'e je Nte'yam, ax ka'a tse'e duvintsagada
ax jo'n duvinmachju jo'n, ka'a tse'e je kukojtsun
dumooyduva, je'e ve'e vyinmaaydup pyayo'ydup
juu' jatye'e katoomp, vimpijttinu tse'e je jya'vinda
ka óyap, ka'a tse'e du'ukvinmótudini je y'oy
je'e. ²² Viji kej ve'e jyanatyijjada, ax ka'a tse'e
dunujávada juu' ve'e oy. ²³ Ka'a tse'e duyakmájada
duyakjaanchada je Nte'yam, juu' ve'e ni je vin'ita
ka'oo'kup; je apamnax tse'e tyukvintíktstup.
Y'apamnajxtup tse'e je jayu, juu' ve'e oo'ktup,
je jeyyva tánuk, je tánuk juu' ve'e maktaaxk tékax,
jet's je tsaa'n, je'e tse'e vyinja'vidup vyintsa'kidup.

²⁴ Je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidini
jetse'e dutóndat je ka óyap juu' ve'e chojktup;
ax viijnkts je'e ve'e juu' ve'e tyoondup to'k jado'k.
²⁵ Ve'em tse'e dutonda kuxee dukatsokta jetse'e
dunujávadat je Nte'yam je tyuv jye'e, je'e tse'e
jyaanchja'vidup juu' ve'e taay jetse'e duvijnávada
duvintsagada juu' jatye'e je Nte'yam pyaam,
ka'a tse'e je Nte'yam viinm duvijnávada
duvintsagada, je'e juu' ve'e duvinmajtsup
jetse'e xa'ma kajx yakmaja yakjaancha y'iijtnit.
Amén.

²⁶ Je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidini
jetse'e yakkutojkuxjadat je ka óyap juu' ve'e
chojktup, je ta'axtajk paat tse'e je vyinma'yun
duyaktiktsnu ax jo'n pyuma jetse'e tya'axtajkat,
jetse'e dupanajkxta juu' jatye'e ve'em ka púmap.
²⁷ Nay ve'empa tse'e je yaa'tyajk dumooktuva
ax jo'n pyuma jetse'e je ta'axtajk dumaat'ittat,
aamp tooypts je'e ve'e jem jya'vin kajxmda jetse'e
ñamyaat'itjadat ayaa'tyajk. Ax tso'otyo'nunts je'e

ve'e juu' ve'e je yaa'tyajk natyo'nuxjudup vimpit atuj. Je tyokin kajxta tse'e ñaajkvintókijada.

28 Kux tse'e dukatsokta jetse'e je Nte'yam duja'a'myéstat, je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidini jetse'e viinm ñaajkkutojkuxjada pan vintso ve'e je kyo'oy vinma'yun ña'muxjada, ve'em tse'e dutonda juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip. **29** Tum tokintoondup tse'e, tum ka óyap tse'e juu' ve'e pyanajkxtup, ñas'ayo'vidup tse'e juu', ñuko'ovyinma'yidup tse'e je myujayu, ejkjudup jöt'aajnjudup tse'e ku ve'e juu' kya'o'yixjada ax jo'n je viijnk jayu, yakjayu'oo'ktup, nacho'oxpajkjudup, vin'aa'ndup, ijttup tse'e kutaay, akotsutoonkidup, **30** pyakojtstup tse'e je jayu, je Nte'yam tse'e kyatsojktup, vinkojspejittup, namyájjidup, natyijjudup, myutaayvaattup tse'e je kyo'oy je'e, ka'a tse'e je tyee' ukpu je tyaak dukatsapakta, **31** ka'a tse'e duvinmótuda juu' ve'e oy, ka'a tse'e dukutyonda je y'ayook, ka'a tse'e juu' dukojts'oyava'anda, nay ka'a tse'e je tsojkun ukpu je tukmo'tun dujayępta. **32** Ñuja'vidupts je'e ve'e oy jets vyinmajtsjudupe'e je oo'kun je'e pan pan jatye'e ve'em dutoondup. Oyam tse'e vye'ema, ka je'ejyap tse'e tyoondup, tyukxojojntktuvapts je'e ve'e ku ve'e je viijnk jayu ve'em jyátkiduva.

2

Tokimpayo'yp xa ve'e je Nte'yam pan vintso ve'e dupaa'ty du'akeegaga

1 Nunjajtpe'e ku ve'e nuto'k vy'a'anut jets vyinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jayu

juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvap. Mits, jyapaná
 mitse'e, ku ve'e ve'em mva'añ, ka'a tse'e
 xn̄unkakuvákut jets mkanuja'vipe'e. Ku
 ve'e mva'añ jets vyinmajtsjudupe'e jetse'e
 chaachpaattinit, mnatyokimpajmjuvap xa
 mitse'e, kux nay vanxuppa xa je'e ve'e juu'
 mitse'e mtuump. ² Yaknuja'vinup xa ve'e jets
 tokimpayo'ype'e je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty
 du'akeega, tyukkuvétupts je'e ve'e pān pane'e je
 kyo'oy je'e dutoomp. ³ Ax mits tse'e mvaamp
 jets vyinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun pān
 pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, jetse'e ve'em
 mjátkiva, ¿ve'eme'e mvinmay jets ka'a ve'e je
 Nte'yam mtukkuvétjut? ⁴ ¿Uk mko'oyja'vipe'e
 je maa'yūn juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjup
 jetse'e dumutena je ka óyap juu' ve'e mtuump?
 ¿Ka'a ve'e xn̄ujava jets je'e kajxe'e je Nte'yam je
 maa'yūn mto'nuxju' jetse'e xmasoóknit je mko'oy
 joojntykin? ⁵ Ax ka'a tse'e xmasaq'ak, makke'e
 ooy je mkuvajk xtumpum. Ax je'e kajx tse'e
 kux'e ve'em xtun, ooy tse'e je tsaachpaatun
 mtunyakmooynit ku ve'e je Nte'yam je jayu je
 tyokin dütukkuvétut je xaañ ku ve'e ñukę'xnatákat
 jets tokimpayo'yp je'e ve'e pān vintso ve'e
 dupaa'ty du'akeega. ⁶ Myooynupts je'e ve'e to'k
 jado'k pān vintso ve'e juu' jaty tūdutún tūdukats:
⁷ myooynupe'e je joojntykin juu' ve'e xä'ma kajx
 ijtp je'eda pan pān jatye'e kanoo'kxtup jetse'e
 dütóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ve'em
 tse'e dütonda kux chojktupe'e jetse'e je Nte'yam
 chókjadat, jetse'e y'otyo'nuxjadat, jetse'e xä'ma
 kajx jyoojntykidinit. ⁸ Ax myooynup tse'e je
 tsaachpaatun je'eda pān pān jatye'e je y'avintso

vinma'yun du�yaktoondup, pān pān jatye'e dūkakuvajktup juu' ve'e pyaatyp y'akeegui, jets pān pān jatye'e dūpanajkxtup je kyo'oy je'e.
 9 Tsaachpaattinupts je'e ve'e nujom pān pān jatye'e dūtoondup juu' ve'e ka óyap, too'vajkp tse'e je israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pān pān jatye'e ka je'epta. 10 Ax y'oyja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jetse'e oy dūtooijnjinit je'e juu' ve'e dūtoondup je y'oy je'e, oy joöt tse'e y'ijttinit je'e maat, too'vajkp tse'e je israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pān pān jatye'e ka je'epta. 11 Kux je Nte'yam, ka'ats je'e ve'e je jayu duvijink'íx to'k jado'k.

12 Nujom xa ve'e pān pān jatye'e tokintoondup jetse'e dūkajayepta je Moisés je pyava'nun, vintókidaps je'e ve'e óyame'e dūkajayepta je pava'nun; jets pān pān jatye'e tokintoondup, óyam tse'e dujajayepta je Moisés je pyava'nun, yaktokimpayo'ydinupts je'e ve'e je pava'nun kajx. 13 Kux ka'a ve'e je Nte'yam je jayu dūkatokimpum pān pān jatye'e du'amotunajxtup je pava'nun jetse'e dūkakutyonda; je'eda ve'e kyatokimpum pān pān jatye'e dūkutyoondup. 14 Ax je'eda pān pān jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jets ka je pava'nun maatap, kuts je'e ve'e dutonda ax jo'n je pava'nun vya'añ, jem tse'e jya'vin kajxmda je pava'nun y'it, 15 je jyoojntykin kajx tse'e duyaknuke'xnatakada jets jyayejptupe'e javyet je pava'nun jem jya'vin kajxmda, je vyinma'yun kajx tse'e dunujávada pān oy je'e ve'e juu' ve'e tyoondup uk pān ka'a. 16 Ve'em tse'e jyátut je xaaq ku ve'e je Nte'yam je jayu je

Jesucristo kajx d^utokimpayo'ynit je ka óyap kajx juu' ve'e yu'uts yak'ijttup jem jya'vin kajxmda. Tyoonnupts ya^qa ve'e ve'em ax jo'n y'íxuva je oy kats je oy ayook juu' atse'e ntukka'amaayp.

Je israeejlit jayu jets je Moisés je pyava'nun

¹⁷ Ax mits tse'e mvaamp jets israeejlit jayu mitse'e jets oye'e mnayjávaja je Moisés je pyava'nun kajx, mnamyájjup tse'e kuxé'e je Nte'yam mvink^qojnji jetse'e m'ijtnit je'e je jyayu. ¹⁸ Ve'em tse'e mnayjávaja jets mnuya'vinupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jetse'e mnayjávaja jets je pava'nun kajxe'e xnujava juu' ve'e oy jets juu' ve'e ka óyap. ¹⁹ Vinjava tse'e mtañ jets ooye'e juu' xtunnujava jets je'e kajxe'e mnayjávaja jets m'o'yixjupe'e jetse'e je jayu xtuknujávat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e kyoo'k'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup jeja kupi'ijts kukoo'ts it jaat. ²⁰ Mnayja'vijupe'e jets m'o'yixjupe'e jetse'e xtuk'íxtat je'e pañ pan jatye'e d^ukatinuja'vidup. Ve'emts mitse'e mnayjávaja ax jo'n je yak'ixpajkpa kum'ijt juu' ve'e duyak'ixpajkp je pi'k ónukta. Mjaanchja'vip tse'e jets je pava'nun kajxe'e yaknujava nujom juu' jatye'e tyúvam. ²¹ Mtuk'ixp xa mitse'e je viijnk jayu. ¿Tyajx tse'e viinm mkanatyuk'ixju? Mtukka'amaayp xa ve'e jets ka'a ve'e y'oya jetse'e je jayu myee'tsut. ¿Ax mmee'tspts mitse'e? ²² Mvaamp xa ve'e jets ka'a ve'e y'oya jetse'e je jayu je navyajkun duyakvints^qa'kintókidat. ¿Ax myakvints^qa'kintókipts mitse'e je navyajkun? Mko'oyja'vip xa ve'e je apamnaxta juu' ve'e je jayu vyinja'vidup vyints^qa'kidup. ¿Ax myakpítsumpts

mitse'e juu' ve'e yojxtup jep tujkp joma ve'e yakvintsa'agada? ²³ Mnamyájijup xa mitse'e kux mjayejppe'e je pava'nun, ax yakvintsa'kintókidup tse'e je jayu je Nte'yam kux'e'e mits xkakutyún je pava'nun. ²⁴ Vaamp xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán: "Pan pan jaty xa ve'e ka je israeejlit jáyuvap, vyinkojspejttupts je'e ve'e je Nte'yam je'e kajx juu' ve'e mtoondup mkojtstup ka óyap." Jidu'u'm tse'e vya'añ.

²⁵ Pan mkutyuump xa mitse'e je Moisés je pyava'nun, mto'nuxjup tse'e ku ve'e je ixta'nun myakpaajmji jetse'e xni'kxmat xkojmat jetse'e nujava tyánut jets israeejlit jayu mitse'e; ax pan ka'a tse'e xkutyún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je ixta'nun kumkayakpaajmji. ²⁶ Ax pan pan tse'e je ixta'nun kayakpaajmip jetse'e dukutyún juu' jatye'e ijtp jep je Moisés pyava'nun kujxp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je ixta'nun kuyakpaajmji jo'n jetse'e dunikxmat dukojmat. ²⁷ Je'e juu' ve'e je ixta'nun dukani'kxmip dukakojmip jetse'e dukutyún je Moisés je pyava'nun, je'e tse'e duyaknuke'xnatákap jets mvinmajtsjup mitse'e je tsaachpaatun, kux óyame'e je pava'nun jatyáñ xjajayep jetse'e je ixta'nun xjani'kxma xjakojma, ka'a tse'e je pava'nun xkutyún. ²⁸ Ka'a xa je'e ve'e y'israeejlitjáyuvada pan pan jatye'e je ixta'nun dunikxmidup dukojmidup; ²⁹ je'e je'e ve'e juu' ve'e ve'em ijttup jep ñi'kx kyopk akujkp, pan pan jatye'e je ixta'nun maat jem jya'vin kajxm, je ixta'nun juu' ve'e je Espíritu Santo pa'muxjudu jem jya'vin kajxm, ka je ixta'nunap juu' ve'e je jayu dunikxmidup dukojmidup kux ve'eme'e je

Moisés je pyava'nun vya'añ. Je jayu juu' ve'e je ixta'nun maat jem jya'vin kajxm, oysts je'e ve'e je Nte'yam ñukótsaja, je jayu je'e ve'e juu' ve'e ko'óñukojtsijup.

3

¹ Kux tse'e ve'em, ¿tits je'e ve'e ñunva'anut ku ve'e je jayu y'it israeejlit jayu, ukpu jómats je'e ve'e, tyo'nuxjut ku ve'e je jayu dujani'kxma dujakojma je ixta'nun? ² Toomp xa ve'e ooy, may viijn tse'e tyun. Muto'k vijn, je israeejlit jayu xa ve'e je Nte'yam tyukkatajki je kyats je y'ayook. ³ Ax pān jem tse'e je israeejlit jayu juu' ve'e dukakutyoondu je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e natyukpjajkjudu jetse'e dukutyóndat, ¿je'e kajxts vine'e je Nte'yam dukakutyoompat je vaanduk juu' ve'e pyaam?

⁴ ¡Ka'a xa je'e ve'e dununkakutyónut, kyutyónup je'e ve'e! Oyame'e to'k ka'ajyji je jayu tyaaya, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam tyaaya. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ni pāna xa ve'e kyava'anut jets ka'a ve'e je Nte'yam je jayu dutokimpayo'oy ax jo'n dupaa'ty du'akeega, nujom tse'e dukuváktat jets tuv je'e ve'e je Nte'yam tyokimpayo'oy.

Jidu'um tse'e vya'añ.

⁵ Ax pān nto'numdup tse'e je kyo'oy je'e jets je'e kajxe'e nyaknuke'xnatajkimda jets tuv je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump, ¿va'numdaps vine'e jets ka óyap je'e ve'e je Nte'yam dütún ku ve'e xyaktsaachpaatumda? (Ve'em ats ya'a ve'e n'amotutuva ax jo'n je jayu vyinmay.) ⁶ ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! Kux pān

kudukapaa'ty kuduka'akeega xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump, ka'a tse'e kuy'o'yixju jetse'e dutokimpayo'oyut anañujoma je jayu. ⁷ Ax pan jeme'e je jayu juu' ve'e vaamp: Pan taayimdu^p tse'e jetse'e ve'em oy ñuke'xnatákat jets kyutyumpe'e je Nte'yam je y'ayook jetse'e je Nte'yam nuyojk yakmaja yakjaancha y'ijtnit, ¿tyajx tse'e je Nte'yam xtukkuvejtumdat ya tokin? ⁸ Jets jidu'umpa: "¿Tyajx tse'e nkato'numda je kyo'oy je'e jetse'e jyéyat je y'oy je'e?" Ax jem tse'e je jayu juu' aatse'e ve'em xtukpakojtstup, ve'eme'e vya'anda jets ya'a aatse'e je jayu ntuk'ixp. Ax pan pan jaty tse'e ve'em vaandup, tsaachpaa'ttapt^s je'e ve'e, ve'em ax jo'n duvinmátsjada.

Tum tókinax xa ve'e je jayu anañujoma

⁹ ¿Vintsose'e? Uu'mda, je israeejlit jáyuda, ¿nuyojk oy uu'me'eda jets ka'a ve'e je viijnk jáyuda? ¡Ni vintsova xa ve'e nuyojk oy nka'ijtumda! Ta xa qats miitse'e va'ajts ntuk'ixta jets jeja ve'e tokin jaqat y'itta pan pan jatye'e israeejlit jáyuda jets nay ve'empa pan pan jatye'e ka je'epsta. ¹⁰ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ka'a xa ve'e pan ni pana juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip, ni to'ka.

¹¹ Ka'a tse'e pan kyatsuvinmotuvuva'añ, ni pana ve'e je Nte'yam duka'ixta,

¹² anañujoma tse'e dumasooktini je Nte'yam je tyoo',

anañujoma xa ve'e je Nte'yam dukatoojnajada, ka'a ve'e pan pane'e je y'oy je'e dutoomp, ni pana.

¹³ Ve'em ax jo'n je oo'kpa jot xyuu'k axqa'kp juu' ve'e ava'ajts,

nay ve'empa tse'e axaa'kp tyunyakm̄tu juu' ve'e
kyojtstup.

Je tyootsts je'e ve'e je jayu tyukvin'aa'ndup,
je x̄avat jo'nts je'e ve'e juu' ve'e kyojtstup,

¹⁴ makk tse'e je jayu d̄utukyaktsaachada je kyatsta
je y'ayookta,

¹⁵ makk tse'e je tyek d̄utuknomda jetse'e je jayu
duyak'oo'ktat,

¹⁶ yakma'ttup xa je'e ve'e je jayu je ñaa' je tyoo',
tsaachvinmaayp tse'e je jayu duyaktanda.

¹⁷ Ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e oy joöt jyoojn-
tykadat,

¹⁸ ka'a tse'e je Nte'yam d̄utsa'agada.

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vy'a'añ.

¹⁹ Nnuja'vimdup xa ve'e jets nujom juu'
jaty'e ijtp jep je Moisés pyava'nun kujxp, je
jayu kajxtats je'e ve'e pañ pañ jaty'e ijttup
jep pava'nun pa'tkup, ax ve'em tse'e nujom je
jayu y'amo'tkajxtinit jetse'e to'k ka'ajyji je jayu
dunu'atsóvadat jem je Nte'yam vyinkojkm ti
ve'e tuđutonda tuđukotsta. ²⁰ Ka'a xa ve'e pañ
pane'e duđutyoomp je pava'nun, paaty tse'e, ka'a
ve'e pañ pane'e je Nte'yam ñunkatokimpuump je
pava'nun kajx, kux je pava'nun kajxe'e yaknujava
jets tókinax jayu uu'me'eda.

*Ka'ats je'e ve'e je Nte'yam duđokimpum je jayu
juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vip*

²¹ Ax uxyam tse'e nuke'xnatáka tyaña vintso
ve'e je Nte'yam je jayu duđkatokimpum ka je'e
kajxap ku ve'e je pava'nun yakkutyún. Pyaatyp
y'akeeguipts ya'a ve'e ax jo'n vy'a'añ jep je
Moisés pyava'nun kujxp jets juu' ve'e jyavyejtu

je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.
²² Nujom tse'e pān pān jatye'e dujaanchja'vidup
 je Jesucristo, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam
 tyokimpámjada; ni pánats je'e ve'e kyavijink'íxju.
²³ Ta xa ve'e nujom je jayu tyokintonda, ni pana
 tse'e dükah'amädaaga jetse'e dutónut juu' ve'e
 je Nte'yam chajkp, nujom tse'e dumujékumada je
 Nte'yam je myajin je jyaanchin. ²⁴ Ax je Nte'yam
 tse'e je jayu je maa'yun dutoojnijip, je Cristo Jesús
 kajxts je'e ve'e je jayu dukatokimpum kux je Cristo
 ve'e dutuknuvaats je jayu je tyokin. ²⁵ Je Nte'yam
 tse'e duvaknuke'xnatajki jeja je jayu vyinkujk
 je Cristo, juu' ve'e uk'oo'k je jayu je tyokin kajx,
 ve'em tse'e je Nte'yam je jyot'a'nun ñáxut ku
 ve'e je Jesucristo yakjaanchjáva. Ve'em tse'e
 dutuujn jetse'e je jayu dunujávadat jets tyuumpe'e
 je Nte'yam juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, myuteni
 tse'e je tokin juu' ve'e je jayu tyoondu, ka'a tse'e
 jatyji dutukkuvejt. ²⁶ Ax uxymam tse'e, je'e ve'e ku
 ve'e je Cristo y'uk'qa'k, nuke'xnatáka tse'e tyaañ
 jets je'e ve'e dukuvejt nujom je jayu je tyokin.
 Tokimpayq'yp xa je'e ve'e je Nte'yam ax jo'n
 dupaa'ty du'akeega, ka'ats je'e ve'e dutokimpum
 je jayu pān pān jatye'e dujaanchja'vidup je Jesús.

²⁷ Kux tse'e ve'em, ¿vintsose'e y'óyat jetse'e
 je jayu ñamyájajat? Ni vintsova xa je'e ve'e
 kya'oya! ¿Ax tyajxts je'e ve'e kya'oya? Je'e kajx
 tse'e ku ve'e je jayu dukakutyún je pava'nun,
 je jaanchja'vin kajxji ve'e je Nte'yam je jayu
 dukatokimpum. ²⁸ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e
 je Nte'yam dutokimpum je jayu juu' ve'e je
 jaanchja'vin dujayejptup, ka'ats je'e ve'e tyun

ku ve'e je jayu dukutyonuva'anda je Nte'yam je pyava'nun jets je'e kajxe'e je Nte'yam kyatokimpámjadat. ²⁹ ¿Tis, je israeejlit jáyiji n'ite'e je Nte'yam duNte'yamidup? ¿Ka'ats je'e vine'e duNte'yamiduva pan pan jaty'e ka je israeejlit jáyuvap? Va'ajts xa ve'e yaknuijava jets ve'empa ve'e, ³⁰ to'kji xa ve'e je Nte'yam. Ka'ats je'e ve'e je jayu dutokimpum juu' ve'e dun'i'kxmip dukojmip je ixta'nun jetse'e je Jesucristo dujaanchjáva, ni ka'avats je'e ve'e je jayu dutokimpampa juu' ve'e dukani'kxmip dukakojmip je ixta'nun jetse'e je Jesucristo dujaanchjáva. ³¹ ¿Ve'emts ya'a vine'e dutij jets ka'a ve'e du'uktsojkni jetse'e nkutyo'numdat je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy? ¡Ni vintsova xa je'e ve'e ve'em kyayaktij! Ku xa ve'e je Jesucristo njaanchja'vimda, ntuk'íxumdupts uu'me'e jets oy je'e ve'e je Moisés je pyava'nun.

4

Je nu'ixvaatsun juu' ve'e je Abraham yaktaan

¹ Pan ve'em xa je'e ve'e, ¿tyajx tse'e je Nte'yam dukatokimpuum je njupit jáyuvamda Abraham? ² Pan je Nte'yam xa ve'e kuityatokimpajmjje'e kajx ku ve'e dutuujn juu' ve'e oy, kuñamyajiji tse'e je Abraham. Ax ka'a tse'e tii juu' ve'e je Abraham tyoon juu' kajxe'e kuñatyukmájiji jeja je Nte'yam vyinkujk. ³ Kux jidu'ume'e vya'añ je Kunuu'kx Jatyán: "Jyaanchja'vi xa ve'e je Abraham je Nte'yam, ax je'e tse'e kuxxe'e dujaanchja'vi, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpajmjji." ⁴ Pan jem xa ve'e je toompa juu' ve'e tutuyún jetse'e yakmujoy, ka nunve'emjyapts je'e ve'e je jyo'yun

yakma'a, je'e kajxe'e yakma'a kux'e'e yaktuk-muyoja. ⁵ Ax pān ka'a tse'e je jayu ti dūtún jetse'e je tyokin nūva'atsjut, je'e ve'e jetse'e je Nte'yam dujaanchjáva, je jyaanchja'vin kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpumju, je Nte'yam, juu' ve'e dukatokimpāamp je tókinax jayu. ⁶ Ya'ats je'e ve'e je David tyij ku ve'e dū'ava'ni je xoojntkun juu' ve'e je jayu jyayejpp pān pāne'e je Nte'yam kyatokimpāam ka je'e kajxap ku ve'e dutuujn juu' ve'e oy. ⁷ Jidu'um tse'e vyaajñ:
 Xoón je'e ve'eda pān pān jatye'e je Nte'yam tyokinmee'kxp,
 je'eda pān pān jatye'e je tyókinda ve'emji yakna-jxuxjūdup;
⁸ ve'em tse'e, xoón xa je'e ve'eda pān pān jatye'e je tyokin je Nte'yam katukkuvejtjūdup.
 Jidu'um tse'e je David vyaajñ.

⁹ ¿To'k je'ejyjidats ya'a vine'e ya xoojntkun pān pān jatye'e je ixta'nun dūni'kxmidup dūkojmidup? Ax ka'a tse'e, nay ve'empa ve'e pān pān jatye'e je ixta'nun dukani'kxmidup dūkakojmidup. Tats atse'e nja'a juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jidu'um: "Jyaanchja'vi xa ve'e je Abraham je Nte'yam, ax je'e tse'e kux'e'e dujaanchja'vi, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpāajmji." ¹⁰ ¿Ax vin'it tse'e kyatokimpāajmji, ku ve'e tāvani je Abraham je ixta'nun yakpuujmja vye'na, ukpu ka'anume'e? Ka'anum xa ve'e je ixta'nun yakpuujmja vye'na. ¹¹ Ux'oók tse'e je ixta'nun yakpāajmji jetse'e ve'em nujava tyaaajñ jets je'e kajxe'e je Nte'yam kyatokimpāajmji kux'e'e dujaanchja'vi. Ax ve'em tse'e, je jayu

pan pān jatye'e je ixta'nun dūkani'kxmidup dūkakojmidup jetse'e dujaanchjávada je Nte'yam, je'e tse'e dūtee'ja'vidup je jujpit jayu Abraham je'e kajx ku ve'e je Nte'yam dujaanchja'vi. ¹² Nay ve'empa tse'e je jayu pān pān jatye'e je ixta'nun duni'kxmidup dūkojmidup jetse'e dujaanchjávada je Nte'yam, je'eda tse'e dūtee'ja'viduvap je Abraham je'e kajx ku ve'e je Nte'yam dujaanchja'viduva ax jo'n je Abraham jyaanchja'viji jo'n ku ve'e ka'anum dūni'kxma dūkojma vye'na je ixta'nun.

Je vaandūk juu've'e je Nte'yam yaktaan kux'e'e je Abraham jyaanchja'viji

¹³ Je Nte'yam xa ve'e dūtukvinva'ni je Abraham jets jye'edape'e je chaan je kyooj nujom ya naxviijin it. Ax je vaandūk tse'e juu' ve'e je Nte'yam yaktaan, ka je'e kajxapts je'e ve'e duyaktaajñ kux'e'e je Abraham kūdūkutuyuujn je pava'nun, je'e kajxe'e kux'e'e je Nte'yam dujaanchja'vi. Jets kux tse'e dujaanchja'vi, paaty tse'e kyatokimpajmji. ¹⁴ Va'an n'it dūnūnyaktiju jets je'e pān pān jatye'e dūpanajkxtup je pava'nun, pān je'ejyji xa ve'e kuduje'eikáxta nujom ya naxviijin it, ni vinxúpats je'e ve'e kyatún ku ve'e je Nte'yam yakjaanchjáva, ni vinxúpats je'e ve'e kyatoompa juu' ve'e je jayu je Nte'yam tyukvinva'ni. ¹⁵ Kux pan jeme'e je pava'nun, jempa tse'e je tsaachpaatun pān ka'a ve'e yakkutyún; ax pān joma tse'e je pava'nun kya'it, ka'a tse'e je jayu dūkakutyún je pava'nun.

¹⁶ Ax je'e tse'e kux'e'e njaanchja'vimda je Nte'yam, je'e kajx tse'e je Nte'yam

xtukmuta'numda je maa'yun juu' ve'e je Abraham tyukvinva'ni. Nunve'emji tse'e je Nte'yam xtoojnijimda ya^q maa'yun. Ax ka je'e kajxjyapts ya^qa ve'e ya^q maa'yun je'eda pan pan jatye'e dupanajkxtup je Moisés je pyava'nun, tyoojnijipe'e je maa'yun nujom je'eda pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, ve'em ax jo'n je Abraham dutoojnji kuxee jyaanchja'viji. Ax ve'em tse'e, je jaanchja'vin kajx tse'e je jayu y'itta je Abraham je chaanda je kyoojta. ¹⁷ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ta xa ats mitse'e mpum jetse'e numay je jayu xtsaanat xkoojat juu' ve'e duvintsaqanadap may viijn je naax je kajpun." Jidulum tse'e vya'añ. Ntee'ja'vimdupe'e je Abraham je ja je Nte'yam vyinkujk, je Abraham juu' ve'e dujaanchja'vi je Nte'yam, juu' ve'e duyakjoojntykpajknuvap je oo'kpatajk jetse'e duyakjeja juu' ve'e ka'ijtp.

¹⁸ Ax óyam tse'e ve'em kye'ex jets ka'a ve'e y'uk'o'yixjini vintso ve'e je Abraham dujayéput je chaan je kyooj, jyaanchja'vits je'e ve'e je Nte'yam, ve'em ax jo'n yaktukvinva'ni ku ve'e yaktuknuujmi jets je chaan je kyooj ve'e duvintsaqanadap may viijn je naax je kajpun. ¹⁹ Ax makk tse'e je Abraham je Nte'yam dujaanchja'vi. Oyame'e je jayu vyinmaaydi jets ka'a ve'e y'uk'o'yixjini jetse'e je ónuk dujayéptat, je'e ve'e ku ve'e na'avani ooy tyunve'na, mókupx joojnt jo'n, jets nay ve'empa ve'e amájani ooy je ñuda^qax Sara vye'na, ²⁰ ka'a tse'e myejtsvinmaajy jetse'e je Nte'yam je vyaanduk dununkakutyónut, yakmakpajk'ataqats tse'e je jyaanchja'vin jetse'e je Nte'yam duyakmaji

duyakjaanchi, ²¹ vinjava tse'e tyaajñ jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e dükutyónut juu' ve'e tukvinva'niju. ²² Ax ve'em tse'e, je'e kajx tse'e je Nte'yam dükatokimpuumj je Abraham kux'e'e jyaanchja'viji. ²³ Ax ka je Abraham kajxjyapts ya'a ve'e yakjatyáñ jetse'e kyayaktokimpuumj, ²⁴ nay ve'empa ve'e uu'm kajxamda. Je Nte'yam tse'e xkatokimpá'mumdup kux'e'e njaanchja'vimda, je'e pane'e duyakjoojntykpajknuva je nMaja Vintsánamda Jesús, ²⁵ juu' ve'e jem je jayu kya'm yakpáamnu jetse'e xku'oo'kimdi je ntokin kajxamda. Je Nte'yamts je'e ve'e duyakjoojntykpajknuva jetse'e oy joöt n'ijtumdinit je Nte'yam maat.

5

Je'e pan tyajx kajxe'e n'ijtumda oy joöt je Nte'yam maat

¹ Je'e kajx tse'e kux'e'e njaanchja'vimda, ka'a tse'e je Nte'yam xtokimpá'mumda, ijtumdup tse'e oy joöt je'e maat je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx. ² Je Nte'yam tse'e xtoojnjimdup je maa'yun kux'e'e je Cristo njaanchja'vimda, xoojntkumdup tse'e kux nmuja'vimdinupe'e jetse'e ntukmaatjayejpumdinit je Nte'yam je myajin. ³ Ax ka ya'ajyap tse'e ntukxoojntkumdup, xoojntkumduvape'e je tsaachpaatun kajx juu' ve'e nyaknajxumdup, kux nmuja'vimdinupe'e jets ku ve'e je tsaachpaatun nyaknajxumda, nmuténimdup tse'e juu'; ⁴ ax ku tse'e juu' nmuténimda, je oy jáyuvín tse'e njayejpumdup; jets ku ve'e njayejpumda je oy jáyuvín,

njaanchja'vimdup tse'e jets oy je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjinmdinup. ⁵ Ax ka taayapts je'e ve'e jets oy je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjinmdinup, nnuja'vimidinupe'e jets tyúvam je'e ve'e kuxxe'e je Nte'yam xmo'yumda je Espíritu Santo, juu' kajxe'e xpaaqmijimdi je chojkun yam nja'vin kajxmamda.

⁶ Ax uu'mda, ni vin'ita tse'e xka'o'yixumjada jetse'e viinm nmaajktsookumjadat. Ax paaty tse'e, ku ve'e je xaaj dupaaty, van'it tse'e je Cristo myiijn jetse'e xku'oo'kimdi, uu'mda, tókinax jáyuda. ⁷ Qoye'e tyuntso'oxa yaknasjava jetse'e je jayu duku'oo'kat to'k juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip, iukpu nunjajtp tse'e jetse'e jem to'k je jayu juu' ve'e nayja'vijup jetse'e duku'oo'kat to'k je oy jayu! ⁸ Ax yaknuke'xnatajki tse'e je Nte'yam jets ooye'e xtuntsojkumda, je'e kajx ku ve'e je Cristo xku'oo'kimdi ku ve'e tókinax jáyuna nve'nimda. ⁹ Kuxxe'e je ñuu'pun ve'em dumasaq, je'e kajx tse'e je Nte'yam xkatokimp'a'mumda jetse'e oy nmuja'vimda jets je Cristo kajxe'e xtuknuvaatsumdinit je tsaachpaatun juu' ve'e miinnup. ¹⁰ Xts'o'oxpajkumdu tse'e je Nte'yam kuxxe'e jep tokin jaatp n'ijtumdi; ax je'e tse'e dutoon jetse'e n'ijtumdinit oy joot je'e maat je'e kajx ku ve'e je y'Onuk xku'oo'kimdi. Ax je'e kajx tse'e kuxxe'e oy joot n'ijtumda je Nte'yam maat, nnuja'vimidinup tse'e jets xyaktsookumdape'e je Cristo kuxxe'e jyoojntyka. ¹¹ Ax ka je'ejyap tse'e, xyakxoojntkumdupe'e je Nte'yam je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx, je'e pan kajxe'e n'ijtumda oy joot je Nte'yam maat.

Je Adán jets je Cristo

¹² Ax je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n je tokin jyeji yaja naxviijn kux'e to'k je yaa'tyajk tyokimpujk, jets je tyokin kajx tse'e y'aa'k, nay ve'empa tse'e je oo'kun to'k ka'ajyji je jayu tyukkadaakjini, kux to'k ka'ajyji ve'e je jayu tum tókinax. ¹³ Ka'anume'e je pava'nun yakma'a vye'na je Moisés, jetse'e je tokin jyeji yaja naxviijn. Ax ka'a tse'e je jayu je tyokin yaktukkuvet ku ve'e je pava'nun kya'it. ¹⁴ Qyam tse'e vye'ema, oo'kkajxtinu tse'e je jayu ku ve'e je Adán jyoojntyki, oo'ktuva tse'e je jayu juu' ve'e joojntykidu ka'anume'e je Moisés jyoojntyka vye'na, óyame'e dükakutyoondi je pava'nun juu' ve'e kuyakmooydi ax jo'n je pava'nun juu' ve'e je Adán yakmooy.

Je Adán, ve'em jaty je'e ve'e ax jo'n je'e pane'e je Nte'yam ñupaqajmtki jetse'e myínut yaja naxviijn. ¹⁵ Ax ka'a tse'e y'akijpxada, kux je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjipl, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je tokin juu' ve'e je Adán tyoon. Tyúvam xa je'e ve'e jets numaye'e je jayu y'oo'kti je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajk tyokimpujk. Ax jado'kpa tse'e je yaa'tyajk, je Jesucristo, juu' kajxe'e je Nte'yam je maa'yun dutún, je'e tse'e duyaknu'ke'xnatajkip jets oo'ye'e dutunnúmaja je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam numay je jayu tyoojnjipl. ¹⁶ Nay ka'ava tse'e y'akijpxa je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjipl jets je tokin juu' ve'e to'k je yaa'tyajk tyoon. Kux ku xa ve'e to'k je yaa'tyajk tyokimpujk, tokimpaajmjuts je'e ve'e je Nte'yam. Ax ku tse'e numay je jayu oo'y tyuntokintuujn, van'it tse'e myíijn jado'k je

yaa'tyajk juu' kajxe'e je Nte'yam numay je jayu dukatokimpum. ¹⁷ Nujom tse'e je jayu y'oq'kta kuxe'e to'k je yaa'tyajk tyokimpujk. Ax juu' tse'e jado'k je yaa'tyajk tyoon, nuyojk majumts je'e ve'e ooy jets ka'a ve'e juu' ve'e je Adán tyoon. Nujom tse'e pan pan jatye'e dukuvajktup je maja maa'yn juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnijp, je Cristo kajxts je'e ve'e dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁸ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutokimpum nujom je jayu je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajk tyokimpujk, nay ve'empa tse'e, ku ve'e jado'k je yaa'tyajkpa dutuujn je tyv je'e, o'yipts je'e ve'e jetse'e nujom je jayu je tyokin dutuknuvaatsnit jetse'e dujayeptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁹ Kux ve'em ax jo'n numay je jayu tyokintonda je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajk je Nte'yam dukakatsapujk, nay ve'empa tse'e je Nte'yam dukatokimpum numay je jayu je'e kajx ku ve'e jado'k je yaa'tyajk je Nte'yam dukatsapujk.

²⁰ Ku ve'e je Moisés yakmoojy je pava'nn, nuyojk tse'e je jayu tyokinton'ukvaandi. Ax ku tse'e je jayu ooy tyuntokintoondi, nuyojk tse'e je Nte'yam je maa'yn je jayu dtuntuujnja. ²¹ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je tokin duyakjeji je oo'kun, nay ve'empa tse'e je maa'yn juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnijp, je'e tse'e duyakjéjp je oy joot je Nte'yam maat, ve'em tse'e je jayu dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx.

6

*Jé oo'kpa jo'n jeja je tokin vyinkujk jets joojntyk
je Cristo maat*

¹ ¿Vintsots n'ite'e nva'numdat? ¿Tun-
ja'a'ktokinto'numdap vine'e jetse'e ve'em je
Nte'yam nuyojk je maa'yun xtoojnjimdat?
² jNi vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat!
Je oo'kpa jo'n xa ve'e n'ijtumda jeja je tokin
vyinkujk. Ax pan ve'em tse'e n'ijtumda, ¿vintsose'e
ntunja'a'ktokinton'ataqatsumdat? ³ Nujom uu'mda
juu' ve'e napet jetse'e ve'em to'k muk n'ijtumda
je Cristo maat, ve'emts uu'me'eda ax jo'n to'k
muk je'e maat kun'oo'kumdi. ⁴ Ax ve'em tse'e,
ku ve'e nnapejtumdi, ijtumdu tse'e ax jo'n
kijpx je'e maat kun'oo'kumdi jetse'e kijpx je'e
maat kunnaxtajkimdi; jets ve'em ax jo'n je
Nte'yam je myakkin kajx duyakjoojntykpajknova
je Cristo ku ve'e y'uk'aa'k, nay ve'empa tse'e
nkoo'kjoojntykimdinit ax jo'n njoojntykimda
y'ijt, oye'e jetse'e va'ajts njoojntykimdinit.

⁵ Ax je'e tse'e ku ve'e n'ijtumda ax jo'n je'e
maat kun'oo'kumdi kux'e'e to'k muk n'ijtumda
je'e maat, nay ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n
je'e maat kunjoojntykpajkumdinuva kux'e'e
to'k muk n'ijtumda je'e maat. ⁶ Nnuja'vimdup
xa uu'me'e jets juu' ve'e n'ijtumdi ku ve'e
nko'oyjoojntykimdi, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je
Cristo kudumaatcruuzpejt, ax ve'em tse'e ya
nko'oyvinma'yunamda xkoo'kyakkutojkjimdinit,
je tokin xkoo'kk'a'mimdinit, jetse'e je tokin
kyoo'k'ijtnit ax jo'n je'e ve'e kuvintsanima.
⁷ Kux ku xa ve'e je jayu y'it ax jo'n kuy'aa'k

je Cristo maāt, o'yixjupts je'ē ve'e jetse'e kyoo'ktokintoonnit. ⁸ Ax pān ijtumdup tse'e ax jo'n je Cristo maāt kūn'oo'kumdi, njaanchja'vimdup tse'e jets je'ē maāte'e njoojntykimda ⁹ je'ē kajx ku ve'e je Cristo y'uk'aā'k jetse'e je Nte'yam yakjoojntykpajkjinuva. Ni je vin'ítats je'ē ve'e kyoo'k'oo'knit, ka'a ve'e je oo'kūn y'ukka'mijini, ¹⁰ to'k naxji tse'e duku'oo'ki je jayu je tyokin kajxta. Ax ku tse'e uxyam jyoojntyka, je Nte'yam kajxts je'ē ve'e. ¹¹ Ax nay ve'empa tse'e miitsa, jávada tse'e ax jo'n aā'k kūm'ijtti je ja je tokin vyinkujk jets joojntykada vintso_ ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit je'ē kajx ku ve'e to'k muk m'itta je nMajā Vintsánamda Cristo Jesús maāt.

¹² Je'ē kajx tse'e, ka'a tse'e xyakjáttat jetse'e je tokin dujaa'kyakkutojkjat je mni'kxta je mkopkta jetse'e ve'em xyaktóndat je m'avintso vinma'yunda, je mni'kxta je mkopkta juu' ve'e oo'kp. ¹³ Je mvijjn, je mtaatsk, je m'aaj, ukpu to'k viijn jado'k viijn je mni'kxta je mkopkta, ka'ats miits je'ē ve'e xtukkatākadat je kyo'oy je'ē jetse'e mtokintóndat; napyámjada ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e joojntykpajkjnuva ku ve'e aā'kani y'ukve'na, ve'em tse'e je Nte'yam dütónut juu' ve'e chajkp miits kajxta. ¹⁴ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e je tokin m'ukyakkutojkuxjidinit, kux ka'a ve'e mka'majada je Moisés je pyava'nun, je Nte'yam je myaa'yun maāt xa miitse'e m'itta.

*Nvintsánimdup je'ē ve'e juu' ve'e nmuto'numdup
nmupajkumdup*

15 ¿Ax vintso_o tse'e? ¿Tunjaa'ktokinto'numdap vine'e je'e kajx ku ve'e xkaka'mimda je Moisés je pyava'nun jetse'e n'iijtumda je Nte'yam je myaa'yun maat? ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkato'numdat! **16** Mnuja'vidup xa miitse'e jets pan mnapyajmjudupe'e jem to'k je jayu kya'm jetse'e xkatsapáktat, je'e tse'e mvintsánidup. Nay ve'empa tse'e, pan mnapyajmjudup xa ve'e jem je tokin kya'm jetse'e xtóndat je kyo'oy je'e, m'oq'ktap tse'e; ax pan mnapyajmjudup tse'e jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e xkatsapáktat, oy joot tse'e m'íttat je'e maat. **17** Nkukojtsjipts aatse'e je Nte'yam, kux óyame'e je tokin mka'majada y'ijt, ka'a tse'e m'ukka'mijidini, je'e kajx tse'e mkoo'kk'a'mijidini kux to'k aaj to'k joote'e xkuvajkti je ayook juu' ve'e myaktuk'ixtu. **18** Je Nte'yam tse'e mtokinmee'kxjudu jetse'e ve'em je'e xmutoondinit xmupajktinit jetse'e xtoondinit je tyuv je'e. **19** Ve'emts ats ya'a ve'e nkats ax jo'n je jayu vyinmay jetse'e oy xvinmótdat, kux ka'a ve'e oy xvinmótda je Nte'yam je y'ayook. Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n mnapyajmjidi jem je tokin kya'm jetse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap, nay ve'em tse'e dutsojkpa jetse'e mnapyajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e xtóndat je tyuv je'e, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak.

20 Ku ve'e je tokin mka'majada y'ijt, ka'a tse'e m'o'yixjidi jetse'e xtóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. **21** ¿Ax vintso_o tse'e mto'nuxjidi je'e juu' ve'e uxym mtuktso'otyoondup? Ku ve'e je jayu ve'em jyoojntykada ax jo'n mjoojntykada y'ijt, tsaachpaattinupts je'e ve'e xa'ma kajx. **22** Ax

uxyam tse'e, je'ę ku ve'e je Jesúś je mtokin mtuknüvaatsjidi jetse'e xmutonda xmupäkta je Nte'yam, mnatyukkätajkijidu tse'e jetse'e va'ajts aaj va'ajts joöt mjoojntykidinit. Ku ve'e je jayu ve'em dütonda, joojntykidinupts je'ę ve'e xał'ma kajx. ²³ Ax ve'em tse'e, ku xa ve'e je jayu tyókintonda, yaktukkuvéttapts je'ę ve'e je tyókinda, xał'ma kajx tse'e chaachpaattinit; ax je maa'yn juu' ve'e je Nte'yam je jayu nunve'emji tyoojnijip, je'ę kajx tse'e dujayępta je joojntykin juu' ve'e xał'ma kajx ijtp, to'k muk tse'e y'itta je nMaja Vintsánamda Cristo Jesúś maat.

7

Je tukmu'a'ixmojkinjuu' ve'e je navyajkun kajx

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, jidü'um ąts miitse'e ntuknüjáyada kx mnuja'vidup xa ve'e je Moisés je pyava'nnun. Yakkutojkuxjüdup tse'e je jayu je pava'nnun namvaate'e je jayu jyoojntyka. ² Pan yaa'vyükani tse'e to'k je ta'axtajk, pava'añ tse'e y'it jets ka'a ve'e je ñuyaa'y dumaso'okü pan vinxupe'e jyoojntyka. Ax pan oo'kp tse'e je ñuyaa'y, ka'a tse'e je pava'nnun y'uktoonni juu' ve'e vaamp jets ka'a ve'e dumaso'okü. ³ Ax ve'em tse'e, pan tyukmaatjayejppts je'ę ve'e je kats je viijnk yaa'tyajk ku ve'e joojntykipna je ñuyaa'y, yakvintsa'kintókipts je'ę ve'e je navyajkun. Ax pan oo'knup tse'e je ñuyaa'y, yakjajtyp tse'e je pava'nnun jetse'e je viijnk yaa'tyajk dupäkü, ka'a tse'e je navyajkun duyakvintsa'kintóki ku ve'e yaa'vyajktíktsnuva.

4 Nay ve'empats miitse'eda, utsta ajchta utsta tsə'ada, je oo'kpa jo'n tse'e m'itta jeja je Moisés je pyava'nun vyinkujk je'e kajx ku ve'e to'k muk m'itta je Cristo maat, ve'em tse'e m'itta ax jo'n je'e maat kum'oo'kti. Je'e xa ve'e je Nte'yam yakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k, mje'eijidupts miits je'e ve'e jetse'e ve'em je Nte'yam xmutoondinit xmupajktinit. **5** Kux namvaate'e njoojntykimdi jetse'e nyakto'numdi ya n'avintso vinma'yunamda, nuyojk tse'e ntuntokintonuva'numdi kux jeme'e je Moisés je pyava'nun, je tsaachpaatunts je'e ve'e yakjéip nujom juu' ve'e nto'numdup y'ijt. **6** Ax uxyam tse'e, ka'a xa ve'e je Moisés je pyava'nun x'ukyakkutojkjimdini. Oyam tse'e xyakkutojkjimda y'ijt, ijturndup tse'e ax jo'n kun'oo'kumdati jeja je pava'nun vyinkujk, nmuto'numdup nmupajkumdup tse'e je Nte'yam je joojntykin kajx juu' ve'e je Espiritu Santo yajkyp, ka'a tse'e y'ukve'emi ax jo'n je Nte'yam nmuto'numdi nmupajkumdi je jujpit pava'nun kajx juu' ve'e javyet.

“Je'eijyamts atse'e ntuump je kyo'oy je'e juu' atse'e nkatonuvaampy”

7 ¿Ax vintso tse'e kyunva'numda? ¿Jadi tokin je'e vine'e je Moisés je pyava'nun? ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! Je pava'nun kajxts atse'e nnujava jets ti je'e ve'e je tokin. Ka'a atse'e kunnuja'vi pan ti je'e ve'e juu' ve'e yak-tijp nas'ayova pan ka'a ve'e je pava'nun vya'añ: “Ka'a tse'e ti xnas'ayóvadat.” **8** Ax kux tse'e je pava'nun ve'em vya'añ, je'e kajx tse'e je tokin

dupaaty vintso_o ətse'e xtukmutsókut juu' jatye'e ka óyap. Pən ka'a xa ve'e je pava'nun kuy'it, ka'a tse'e je tokin ti makkin dujayep.⁹ Joojntykip ətse'e nve'na ku ətse'e nkanujávana vye'na je pava'nun juu' ətse'e xtuk'ixp jets ətse'e nkatónut je kyo'oy je'e. Ax kuts ətse'e nnujava jets je Nte'yame'e vaamp jets ka'a ətse'e ntónut juu' ve'e ka óyap, van'it tse'e je tokin ñaaajkmäkkpajkji jets ətse'e n'ijt ax jo'n ətse'e kun'aq'k jo'n. j¹⁰ Je pava'nun juu' ve'e je Nte'yam ñupaqajmtki jets ətse'e xə'ma kajx njoojntykinit, je pava'nun kajxts ətse'e nyakpuujm jets ətse'e xə'ma kajx ntsaach-paatnit.¹¹ Je pava'nun kajx tse'e je tokin dupaaty vintso_o ətse'e xvin'aq'nut, je pava'nun kajxts ətse'e je tokin xyaktaajñ ax jo'n ətse'e aq'k kun'ijt.¹² Ax ve'em tse'e, va'ajts xa je'e ve'e je Moisés je pyava'nun. Nujom tse'e je Nte'yam je pyava'nun, va'ajsts je'e ve'e, oy, pyaatyp y'akeeguip.¹³ ¿Ax vintso_o tse'e? ¿Ya y'oy je'e əts vine'e xyaktaan ax jo'n ətse'e aq'k kun'ijt? ¡Ni vintsova xa ətse'e ve'em nkayaktaajñ! Je tokin ətse'e ve'em xyaktaan. Kux ətse'e nkakutyuuijn je y'oy je'e, je'e kajxts ətse'e je tokin xyaktaajñ ax jo'n ətse'e aq'k kun'ijt jetse'e nuke'xnatáka tyánut jets ti je'e ve'e je tokin. Ax ve'em tse'e, je pava'nun kajx xa ve'e nuke'xnatáka tyañ jets ooy je'e ve'e kyatun'oya je tokin.

¹⁴ Yaknuja'vip xa ve'e jets je Nte'yam kajx je'e ve'e je Moisés je pyava'nun. Ax əts, jayu juu' ve'e oo'kp, je tokin ətse'e xka'mip.¹⁵ Ka'a xa ətse'e nnujava ti ətse'e ntuump. Ka'ats ətse'e ntun juu' ətse'e njatsajkp jets ətse'e ntónut; je'e ətse'e ntuump juu' ətse'e nkatsajkp.¹⁶ Ax pən je'ets

atse'e ntuump juu' atse'e nkatsajkp, nkuvujkpts ats je'e ve'e jets oy je'e ve'e je pava'nun. ¹⁷ Ax ve'em tse'e, ka átsapts je'e ve'e juu' atse'e ntuump, je tokin juu' ve'e ijtp yam ats nja'vin kajxm, je'ets je'e ve'e dutoomp. ¹⁸ Nnuja'vip atse'e jets je kyo'oy je'e ve'e ijtp yap ats nmi'kx nkopk akujkp, je'ets atse'e ntijp ats ya n'avintso vinma'yun. Oyam atse'e njatonuva'añ je y'oy je'e, ka'ats atse'e x'o'yixju. ¹⁹ Njatonuvaampyts atse'e je y'oy je'e, ax je'ejyamts atse'e ntuump je kyo'oy je'e juu' atse'e nkatonuvaampy. ²⁰ Ax pan ntuumpsts atse'e juu' atse'e njakatonuvaampy, ka'ats je'e ve'e y'uk'átsini juu' ve'e ve'em dutoomp, je tokine'e juu' ve'e ijtp yam ats nja'vin kajxm.

²¹ Ax ve'em tse'e, jidu'um xa atse'e njaty. Ku xa atse'e njatonuva'añ je y'oy je'e, je'ejyamts atse'e ntuump je kyo'oy je'e. ²² Yam ats njoot nja'vin kajxm, ntsajkpts atse'e je Nte'yam je pyava'nun. ²³ Ax n'ixpts atse'e jets jepe'e ats nmi'kx nkopk akujkp juu' ve'e dütso'oxpajkp je y'oy je'e juu' atse'e nnuja'vip yam nvinma'yun kajxm. Je'e juu' atse'e njayejpp yap nmi'kx nkopk akujkp, je'ets atse'e xka'mip jets atse'e ntokintónut.

²⁴ ¡Ayoov xa ve'e ats ya njoot! ¿Pants ats vine'e xtuknuya'atsup ya ni'kx ya kopk juu' atse'e je oo'kun xtuk'anajkxip? ²⁵ ¡Nkukojsjip xa atse'e je Nte'yam! O'yixjupts je'e ve'e jets atse'e xtuknuya'atsut je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx. Ax je'e kajx tse'e, jidu'um atse'e n'it. To'k viijn, yam nvinma'yun kajxm atse'e nnujava vintso atse'e je Nte'yam nmutónut nmupákut; jado'k viijn, tókints je'e ve'e juu' atse'e ntuump ya

n'avintso_q winma'yun kajx.

8

Je joojntykin juu' ve'e njayejpumdup je Espíritu Santo kajx

¹ Ax ve'em tse'e, ka'a xa ve'e je Nte'yam dutokimpum pān pān jatye'e ijttup to'k muk je Cristo Jesús maat. ² Kux je Espíritu Santo, juu' ve'e je jayu dūmooyp je joojntykin kuxe'e to'k muk y'itta je Cristo Jesús maat, je'ets ətse'e xka'mip jets atse'e ve'em x'o'yixju jets atse'e nkoo'ktokintoonnit jets ətse'e nkatsaachpaa'tut xa'ma kajx. ³ Ax juu' tse'e ka'o'yixjup jetse'e yaktónut je Moisés je pyava'nun kajx, je'e kajx ku ve'e je jayu y'itta jem je tōkin kya'm, je'e tse'e je Nte'yam tyoon je y'Onuk kajx. Kyejx tse'e je y'Onuk yaja naxviijn jayu ni'kxax kópkax, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e tokintoondup je ni'kxta je kyopkta. Ku ve'e y'ijt yaja naxviijn jayu ni'kxax kópkax, je'e tse'e dūkuvejt je númay jayu je tyokin. ⁴ Ve'em tse'e je Nte'yam dutuujn jetse'e nto'numdat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip, ve'em ax jo'n je pava'nun vya'añ, uu'mda, juu' ve'e joojntykidup ax jo'n je Espíritu Santo dutsak, ka'a ve'e nyakto'numda ya n'avintso_q vinma'yunamda.

⁵ Je'eda pān pān jatye'e duyaktooondup je y'avintso_q vinma'yunda, yakvinkópkidupts je'e ve'e juu' ve'e chojktup je y'avintso_q vinma'yun kajxta; ax je'eda pān pān jatye'e joojntykidup ax jo'n je Espíritu Santo dutsak, yakvinkópkidupts je'e ve'e juu' ve'e je Espíritu Santo chajkp. ⁶ Je jayu juu' ve'e joojntykidup jetse'e dütóndat je

y'avintso vinma'yunda, y'anajkxidupts je'ę ve'e je tsaachpaatun juu' ve'e xą'ma kajx ijtnup; ax je jayu juu' ve'e joojntykidup jetse'e dütóndat juu' ve'e je Espíritu Santo chajkp, y'anajkxidupts je'ę ve'e je oy joöt jets je joojntykin juu' ve'e xą'ma kajx ijtp. ⁷ Je'eda pān pān jatye'e je y'avintso vinma'yūn duyakvinkópkidup, cho'oxpajktupts je'ę ve'e je Nte'yam kux ka'a ve'e ñapyámjada jep je Nte'yam pyava'nūn pa'tkup, ni ka'a tse'e y'o'yixjada. ⁸ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e dütóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp je'eda pān pān jatye'e duyaktoondup je y'avintso vinma'yunda.

⁹ Ax miitsta, ka'a tse'e mjoojntykada jetse'e xyaktóndat je m'avintso vinma'yunda; je'ę kajxe'e jetse'e xtóndat juu' ve'e chajkp je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'ę ve'e ku ve'e je Espíritu Santo y'ijtpa jem mja'vin kajxmda. Pān pān tse'e dükajayejpp jem jya'vin kajxm je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Cristo jya'vin kajxm, ka'ats je'ę ve'e je Cristo dujáyuva. ¹⁰ Jets pān joojntykipts je'ę ve'e je Cristo jem mja'vin kajxmda, óyame'e je mni'kxta je mkopkta y'oo'kut je tokin kajx, joojntykipts je'ę ve'e je mjootta je mja'vinda je'ę kajx ku ve'e oy joöt m'itta je Nte'yam maqt. ¹¹ Pān ijtp'e je Espíritu Santo jem mja'vin kajxmda, van'it tse'e je Nte'yam, juu' ve'e duyakjoojntykpajknuva je Jesús ku ve'e y'uk'aa'k, je'ę tse'e dumooynuvap je joojntykin je mni'kxta je mkopkta juu' ve'e oo'kp. Je Espíritu Santo kajx tse'e ve'em dütónut, juu' ve'e ijtp jem mja'vin kajxmda.

¹² Ax ve' em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, jep xa ve'e juu' ve'e tun vinkopk jetse'e nto'numdat, ka je'ep tse'e nyakto'numdap ya n'avintso vinma'yunamda. ¹³ Pan mjoojntykidupe'e ax jo'n xtsokta je m'avintso vinma'yun kajxta, xa'ma kajx tse'e mtsaachpaattinit. Ax pan je Espíritu Santo kajx tse'e xkatonda je tókin juu' ve'e mtonuvaandup je m'avintso vinma'yun kajxta, xa'ma kajx tse'e mjoojntykidinit. ¹⁴ Je'eda pan pan jatye'e dukatsupajktup je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je Nte'yam je y'ónuktats je'e ve'eda. ¹⁵ Kux je Espíritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam mpa'muxjudu jem mja'vin kajxmda, ka'a je'e ve'e m'akee'yajada jetse'e m'ittat jado'k nax je tsa'aga maat; je Espíritu Santo kajxe'e n'ijtumda je Nte'yam je y'ónukta, je'e tse'e xputajkimdup jetse'e je Nte'yam nmukojtsumda jidu'um: "Tata." ¹⁶ Je Espíritu Santo tse'e xtuknuja'vimdinup yam nja'vin kajxmamda jets je Nte'yam je y'ónuk uu'me'eda. ¹⁷ Ax je'e kajx tse'e ku ve'e n'ijtumda je Nte'yam je y'ónukta, njayejpumdinup tse'e nujom je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam tyukmutsajkp je jyáyuda, ntukmaatjayejpumduvap tse'e je Cristo je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam xtukmutsojkumdup: kux pan tsaachpaatumdupe'e ax jo'n je Cristo chaachpaaty, ntukmaatjayejpumdinup tse'e je myajin.

Je majinjuu' ve'e miimp

¹⁸ Nnuja'vinupts atse'e jets pan vinxupe'e uxyam je tsaachpaatun nyaknajxumda, ka'ats je'e ve'e tii ku ve'e ntukmu'a'ixmojkimdat maat je

majin juu' ve'e njayejpumdinup ux'ook. ¹⁹ Nujom juu' jatye'e je Nte'yam pyaäm, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n ooy kudutuntsojkti jetse'e myiinnit je xaāj ku ve'e je Nte'yam duyaknuke'xnatákat pān pān jatye'e y'ónukip. ²⁰ Ñupaajmtki tse'e je Nte'yam jetse'e kyato'nuxjut juu' ve'e pyaäm. Je Nte'yamts je'e ve'e viinm dñupupaajmtki vintso ve'e y'ítut juu' ve'e pyaäm; juu' ve'e je Nte'yam pyaäm, ka'ats je'e ve'e ñañupaajmtkiji vintso ve'e y'ítut. Qyam tse'e vye'ema, ñupaajmtkits je'e ve'e je Nte'yam ²¹ je xaāj ku ve'e kyoo'kma'tnit juu' ve'e pyaäm, je xaāj ku ve'e je y'ónukta je majin ooy dutunjayéptat jetse'e kyoo'k'ijttinit joma ve'e je tokin. ²² Ve'em ax jo'n je ta'axtajk y'uj ya'axy ku ve'e je y'ónuk jyejava'añ, nay ve'empa tse'e uxyam paat nujom juu' ve'e je Nte'yam pyaäm, je'e tse'e ijtp ax jo'n je pajkpa je aampa kudujayejp. ²³ Ax ka je'ejyap tse'e ve'em jajtp, ve'em uu'me'e nyaknajxumduva je tsaachvinma'yun, ooy tse'e ntuntsojkumda jetse'e jye'yat je xaāj ku ve'e tyiktskáxut ya nni'kxamda ya nkópkamda, uu'mda, juu' ve'e dujayejptup jem jya'vin kajxmada je Espíritu Santo. Ku ve'e je Espíritu Santo tyajki yam nja'vin kajxmamda, je'e tse'e je mutoo'vajkp maa'yun juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjimdu ku ve'e njaanchja'vi'ukva'numdi. ²⁴ Je Nte'yam tse'e xmo'yumdu je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp kuxxe'e njaanchja'vimda jets tónjup kótsjup je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyojts. Ax pān ta' tse'e kutyunjü juu' ve'e je Nte'yam kyojts, ka'a tse'e kün'uk'a'íxumdini jets tónjupnum je'e ve'e. Ni pana ve'e ti dukoo'k'a'íxnit ku ve'e távani du'ix juu' ve'e kya'ixpna. ²⁵ Ax ku tse'e

n'a'íxumda juu' ve'e nka'íxumdup, ve'em tse'e dûtsâk jetse'e to'k aaj to'k joöt nmuténimdat je tsaachpaat n van'it paat ku ve'e tyoojnjin t juu' ve'e n'a'íxumdup.

26 Nay ve'empa tse'e, óyame'e nkah'am  daaguimda jetse'e m  kk aaj m  kk joöt je Nte'yam nmukojtsumdat, k  x ka'a ve'e nnuja'vimda vintso ve'e ntsapkojtsumdat ax jo'n dupaa'ty du  akeega, viinm tse'e je Esp  ritu Santo je Nte'yam dumunoo'kxtu   u  'm kajxta je ayook ma  at juu' ve'e xka'o'yixumj  dup vintso ve'e nkojtsvaatsumdat. **27** Ax je Nte'yam, juu' ve'e je jayu je jya'vin d  utuk'ixnajxp, nnuja'vipts je'  e ve'e p  an ti vinma'yune'e je Esp  ritu Santo jyayejpp, k  x je Esp  ritu Santo, myunoo'kxtkpts je'  e ve'e je Nte'yam je jyayu kajxta, ve'em ax jo'n je Nte'yam dûtsâk jo'n.

28 Nnuja'vimdinupe'e jets p  an ti ve'e toojnup kojtsjup, tyuumpts je'  e ve'e je Nte'yam vintso ve'e duyakj  jinit je y'oy je'  e je'  e kajxta p  an p  an jaty  e tsojkj  dup jetse'e duyaaxjidi, ve'em ax jo'n dunupa  ajmtki jetse'e y'ijttinit je'  e je jy  yuda. **29** Je Nte'yam tse'e dunuja'vip p  an p  ane'e ijttinup je'  e je y'  onukta ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na, je'  e tse'e dunupa  ajmtki jetse'e y'ijttinit ax jo'n je y'Onuk, ve'em tse'e je y'Onuk dunum  jinit dunujaanchinit jeja numay y'uts akujkta. **30** Ax je'  e juu' ve'e je Nte'yam n  up  ajmtki jetse'e y'ijttinit je y'  onukta, je'  e tse'e yaaxji; jets je'  e juu' ve'e yaaxji, je'  e tse'e kyatokimp  am; jets je'  e juu' ve'e kyatokimp  am, je'  e tse'e n  up  ajmtki jetse'e je majin dujayejptinit.

³¹ Pan ve'em xa ve'e, ḡvintsose'e nva'numdat? Pan je' Nte'yame'e uu'm maqtta, ḡpants uu'm n'ite'e xtso'oxpajkumdap? ³² Ka'a tse'e je Nte'yam dūkayakjajty jetse'e je y'Onuk y'oo'kut, yakjajte'e, je y'Onuk tse'e vaan je vintsa'kin ku ve'e xku'oo'kimdi. Je'e kajx tse'e ku ve'e ve'em dūtuujn, ḡvintsoots uu'me'e je'e maqt xkamo'yumdat nujom je y'oy je'e? ³³ ḡPants vine'e va'anup jets tokin maqt je'e ve'eda pan pan jatye'e je Nte'yam vyinkoondu? ijé Nte'yam tse'e viinm katokimpajmjudu! ³⁴ ḡPan tse'e o'yixjup jetse'e dutockimpámut je Nte'yam je jyayu? Je Cristo xa ve'e ku'oo'kijidu, je'e juu' ve'e je Nte'yam yakjoojntykpajkjinuva jetse'e y'it jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi joma ve'e xnunoo'kxtkimda. ³⁵ Ka'a xa ve'e pan juu' ve'e o'yixjup jetse'e juu' dūtónut jetse'e xkoo'ktsojkumdinit je Cristo. Oyam tse'e ntsaachpaatumda, ntsaachvinma'yumda, je jayu xjomto'numda xtito'numda, xkatih'ijtjimda juu' ve'e nka'yumdap n'oookumdap, xkatih'ijtjimda juu' ve'e nnatyukxojaxumjadap, yaja kutsa'aga jaqt n'ijtumda, ukpu je jayu xyak'oo'kuva'numda, xtsojkumdupts uu'm je'e ve'e je Cristo. ³⁶ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: Kux njaanchja'vip aqats mitse'e, je'e kajxts aqatse'e je jayu xyak'oo'kuva'anda, ve'em xa aqatse'e ax jo'n je carnero juu' ve'e najkx duyak'oo'kta.

Jidu'um tse'e vya'añ.

³⁷ Pan ti ve'e toojnjudp kojtsjudp, n'amaqadaaguimdup tse'e kux xputajkimdup uu'm je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e oooy

xtuntsojkumdup. ³⁸ Ax ve' em tse'e, vinjávani xa ətse'e jets ka'a ve'e tii juu' ve'e o'yixjup jetse'e xpajkjimdat je Nte'yam je chojkun. Xtsojkumdupts ɻu'm je'e ve'e je Nte'yam pan ti tsaachpaatune'e nyaknajxumdup ku ve'e njoojntykimda nnaxvijjinmda uk pən oo'kumdupe'e. Ka'a tse'e y'o'yixjada je ángeles, ni je ko'oyjáyuvapta, ni je'e juu' ve'e ɻuxyam toojnjud kojtsjup, ni je'e juu' ve'e miimpnum, ³⁹ ni je'e juu' ve'e jəm kajxm tsoo'mp, ni je'e juu' ve'e jep naxvijjinit itupa'tkup tsoo'mp, ni ti viijnka xa ve'e kya'o'yixju juu' ve'e pum jetse'e xpajkjimdat je Nte'yam je chojkun juu' ve'e jyayejpp ɻu'm kajxamda kux ijturndupe'e to'k muk je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús maat.

9

Je Nte'yam tse'e duvinkoon je israeejlit jáyuda

¹ To'k muk ətse'e n'it je Cristo maat. Tyúvamts ats ya'a ve'e nkats, ka'ats ətse'e ntaaya. Ats ya nvinma'yun, juu' ve'e je Espíritu Santo yakkutojkuxjup, je'ets ətse'e xtuknuja'vip jets tyúvam ətse'e nkats. ² Ooyts ətse'e ntunnavyinma'yunma'aju, ooyts ətse'e ntunnutsaachvinnmáyda ats je nmu'israeejlit jáyuda, juu' ve'e ijttup to'k tsu'uts to'k nuu'pūn ats maat. ³ Njatsajkpts ətse'e jets ətse'e xə'ma kajx ntsaachpaatnit, ətse'e nka'ítut je Cristo maat, pən ve'eme'e kudujayępta je joojntykin juu' ve'e xə'ma kajx ijtp. ⁴ Je Israel xa je'e ve'e je chaanda je kyoojta, ve'em ax jo'n ats. Je Nte'yam tse'e vinkoojnjudu jetse'e y'ihttinit je'e je jyayu

jetse'e dutukmaatjayejpti je myajin, je kyojtstán tse'e yakta'nuxjudu jetse'e tyukkatajkiyidi je pyava'nun, tyuknuja'vidu tse'e vintso ve'e vyinjavajadat vyintsaq'agajadat jetse'e je vaanduk dupuujm je'e maatta. ⁵ Je'e je jyujpit jayuda tse'e dutsaanidup dukoojidup je israeejlit jayu. Ax vintso tse'e je Cristo dujáyuva, je israeejlit je jyujpit jayu tse'e dutsaaniduva dukoojiduva je Cristo. ¡Yakmaja tse'e y'ijtnit je Nte'yam xa'ma kajx, je'e juu' ve'e nujom dunumajikajxp! Amén.

⁶ Ka je'ep xa atse'e ntijp jets je Nte'yame'e dukakutyoomp juu' ve'e vyaajntk je israeejlit jayu kajxta, kux ka'a ve'e je Nte'yam duvinkqajn jetse'e y'ijttinit je jyáyuda to'k kq'ajyji je Israel je chaan je kyooj. ⁷ Ni ka'a tse'e y'itta je Nte'yam je y'ónukta nujom pan pan jatye'e ijttup je Abraham je chaan je kyooj. Kux jidu'ume'e je Nte'yam dunujmi je Abraham: "Je Isaac kajx tse'e xjayéput je tsaan je kooj." ⁸ Ya'a tse'e tyijp jets ka'a ve'e nujom je Abraham je chaan je kyooj y'itta je Nte'yam je y'ónukta, je'e ve'eda pan pan jatye'e ke'xtup ax jo'n je Nte'yam je vaanduk duyaktaajñ je'e kajxta. ⁹ Kux jidu'ume'e je Nte'yam je Abraham dütukvinva'ni: "Mejtsnuvap atse'e ku ve'e je xqaj dupaa'tut, van'it tse'e je Sara dujayéput to'k je mix ónuuk."

¹⁰ Ax ka ya'ajyap tse'e, tyukmaatjayejp tse'e je Rebeca je jujpit jayu Isaac je xeen ónyukta. ¹¹ Ax je Nte'yam tse'e nuto'k duvinkoon ka'anume'e kye'exta vye'na jets ka'a ve'e ti dutoondi juu' ve'e oy juu' ve'e ka'oy. Ve'em tse'e je Nte'yam dütuujn ax jo'n dunupaqajmtki. Ka'a tse'e to'k duvinkqajn je'e kajx ku ve'e juu' dütuujn, je'e kajxe'e kux'e

ve' em dutsák. ¹² Kux jidu'ume'e je Rebeca yaknuujmi: "Juu' ve'e ke'xtoo'vákup, je' e tse'e dupattónap dupatpákap juu' ve'e ke'x'ux'oo kap." ¹³ Vaampap tse'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Ntsajkp atse'e je Jacob jets ka'a ve'e je Esaú."

¹⁴ ¿Vintsose'e nva'numdat? ¿Ka'a je' e vine'e y'qya juu' ve'e je Nte'yam tyuump? ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! ¹⁵ Kux jidu'ume'e dunuujmi je Moisés: "Ntuknu'ixkádaakyp atse'e pan pan atse'e ntsajkp, ntukma'tpts ats je' e ve'e." ¹⁶ Ax ve'em tse'e, ka'a xa ve'e je Nte'yam je jayu duvinkán je' e kajx ku ve'e je jayu ve'em dutsák ukpu juu' ve'e je jayu tyuump, je tukmo'tún kajxjits je' e ve'e ve'em dutún. ¹⁷ Vaampap tse'e je faraón kajx je Kunuu'kx Jatyán: "Mits ts atse'e mpuump yakkutojkpa jets atse'e mits kajx nyaknuke'xnatákat ats je nmajin, ve'em tse'e nujom je jayu dunujávadat je majin juu' atse'e njayejpp." ¹⁸ Ax ve'em tse'e, tyukma'tpts je' e ve'e je Nte'yam pan pane'e chajkp, jets pan pán tse'e tyukmutsajkp jetse'e dumakkpámüt ka óyap je vyinma'yun, tyukma'kkpuumpts je' e ve'e.

¹⁹ Nunjajtp tse'e ku ve'e nuto'k vya'anüt: "Pan ve'em xa je' e ve'e, ¿vintsose'e vine'e je Nte'yam y'o'yixjut jetse'e je jayu duto'kimppámüt?, kux ni pana ve'e kya'o'yixju jetse'e duto'nüt juu' ve'e je Nte'yam kyatsajkp." ²⁰ Mits, jayu, mnupánipts mitse'e jetse'e je Nte'yam xkojtsvintsóvüt. ¿Va'anup n'ite'e to'k je naxto'ts, je to'tspaampa dunqajmat: "¿Tyajxts atse'e jidu'um tuxpum?" ²¹ O'yixjupts je' e ve'e je to'tspaampa jetse'e dupámüt je naax pan vintso ve'e dutsák,

o'yixjupts je'e ve'e jetse'e to'k je to'ts dupámút juu' je'e ve'e je majin maat yaktuump jetse'e jado'k dupámút juu' ve'e oyvintsova yaktuump.

22 Ve'emts ya'a ve'e ax jo'n je Nte'yam dütún. Chajkpts je'e ve'e jetse'e duyaknuke'xnatákat je myakkın jets vintso ve'e je jayu je tyokin dütukkuvet je ejkun maat. Kux ve'eme'e dutsák, je'e kajx tse'e dumuteni je'eda pan pan jatye'e je tsaachpaatun duvinmajtsjudup, je'eda pan pan jatye'e nypaqajmtki jetse'e vyintókidinit. **23** Nay ve'empa tse'e dütún jetse'e duyaknuke'xnatákat je majin juu' ve'e ooy tyunjayejpp jets juu' ve'e nypaqajmtki jetse'e ntukmaatjayejpumdinit, uu'me'e xtukmo'tumdup. **24** Ax je Nte'yam tse'e xyaaxjimdu, ka uu'mjyape'eda, je israeejlit jayu, nay ve'empa ve'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. **25** Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam je Oseas dütukkojtsnajxy jidu'um:

Je'eda pan pan atse'e nkajáyividup y'ijt,
uxyamts atse'e nva'añ jets ats je'e ve'e je njáyuda.

26 Ax jem tse'e joma ve'e je jayu yaknuujmidi:
“Ka'a xa ats miitse'e njáyuvada”,
nay jémjyam tse'e je joojntyk Nte'yam
ña'muxjadat:

“Atsts miitse'e je n'ónukta.”

Jidu'um tse'e je Nte'yam je Oseas dütukkojtsnajxy.

27 Ax juu' tse'e je israeejlit jayu kajxta, jidu'um tse'e vyaajñ je Isaías: “Oyame'e je israeejlit jayu ooy tyunnúmáyada, ve'em ax jo'n je po'o juu' ve'e jeja maaxy napa'ayi, nu'eejyits je'e ve'e juu' ve'e tso'oktap. **28** Ka'a tse'e tyánat jetse'e je Nte'yam dutokimpayo'ynit je jayu pan nuvinxupe'e to'k it

to'k naxvijjn chaanada." Jidu'um tse'e vyaaajñ.
 29 Ax ya Isaías tse'e too'vajkp tuyva'añ vye'na:
 "Je Nte'yam, juu' ve'e nujom duk'a'mikajxp, je'e
 tse'e xtukmo'tumdu, uu'mda, nu'eejyji je Israel
 je chaanda je kyoojta. Pan ka'a tse'e ve'em
 kudutuujn, kuxjajtumdi tse'e ax jo'n jyajtjidi je
 jáyuda juu' ve'e tsuunidu jem sodómait jets go-
 moorrait kyajpun kajxmda." Jidu'um tse'e vyaaajñ.

Je israeejlit jáyuda jets je oy kats je oy ayook

30 Pan ve'em xa je'e ve'e, vintsose'e
 nva'numdat? Jidu'um xa je'e ve'e. Je'e pan pan
 jaty'e ka je israeejlit jáyuvap, juu' ve'e duk'a'ixtidu
 vintso ve'e oy joot y'ittat je Nte'yam maat, je
 Nte'yam tse'e katokimpajmjudu je'e kajx ku ve'e
 jyaanchja'vijidi. 31 Ax je'eda juu' ve'e je israeejlit
 jáyuda, juu' ve'e dukutyonuvaandup je pava'nun
 jetse'e ve'em y'ijttinit oy joot je Nte'yam maat,
 je'e tse'e je Nte'yam tokimpajmjudu. 32 Ax
 tyajx tse'e je Nte'yam tyokimpajmjidi? Je'e
 kajx tse'e kux'e'e dutsokta jetse'e y'ijttinit oy joot
 je Nte'yam maat je'e kajx juu' ve'e tyoondu, ka'a
 tse'e dutsokta jetse'e y'ittat oy joot je Nte'yam maat
 je jaanchja'vin kajx. Ka'a tse'e dutsokta jetse'e je
 Jesucristo dujaanchjávadat, je'e kajx tse'e y'itta ax
 jo'n je jayu juu' ve'e kítudup ku ve'e jeja tsakujx
 kyute'pxada. 33 Ve'em xa je'e ve'e je Jesucristo ax
 jo'n je tsaaj juu' ve'e je jayu tyukkute'pxip, ve'em
 ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Mpámupts atse'e jem jerusaleenit kyajpun kajxm
 to'k pane'e ítup ax jo'n je tsaaj juu' ve'e
 yakkute'pxip jetse'e je jayu duyakkitu,
 pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip,

ka'ats je'ę ve'e chaachvinmáyut kux'e'e ve'em
dütún.
Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán via'añ.

10

¹ Utsta ajchta utsta tsaq'ada, ntsajkpts atse'e ooy
yam nja'vin kajxm jetse'e ats je nmu'israeejlit
jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xä'ma
kajx ijtp. Ooy ats je'ę ve'e ntunnutsapkotsta!
² Tyúvamts atse'e nkäts jets to'k aaj to'k joote'e
je Nte'yam dumutonda dumupäkta. Oyam
tse'e ve'em dujatonda, ka'a tse'e dunujávada
vintso ve'e je Nte'yam dutsäk jetse'e myutónjadat
myupákjadat. ³ Ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e je
Nte'yam je jayu dükatokimpum, je'ę ve'e chojktup
jetse'e je Nte'yam kyatokimpámjadat je'ę kajx ku
ve'e dütonda juu' ve'e jep y'avintso vinma'yün
kujxp pyayo'ydüp. Ax ve'em tse'e dükakuväkta
vintso ve'e je Nte'yam dunupaajmtki jetse'e
je jayu dükatokimpámput. ⁴ Je jáyuda juu' ve'e
dujaanchja'vidüp je Cristo, je'ę tse'e je Nte'yam
katokimpaajmjüdup, ka'a tse'e tyun ku ve'e je
jayu dükutyonuva'añ je Moissés je pyava'nün
jetse'e ve'em je Nte'yam kyatokimpámjadat.

⁵ Jidu'um tse'e je Moissés dunukajts vintso ve'e
je Nte'yam je jayu dükatokimpum je pava'nün
kajx: "Pan pan xa ve'e dükutyoomp nujom je
pava'nün, joojntykpts je'ę ve'e." ⁶ Ax jidu'um
tse'e yaknuväkäts vintso ve'e je Nte'yam je jayu
dükatokimpum je jaanchja'vin kajx: "Ka'a tse'e
mvinmáyut jem mja'vin kajxm: ¿Pants vine'e
tsajpétup?" (Je'ę ya'la ve'e tyijp jetse'e je Cristo
duyakvánukut.) ⁷ Jaa'kvaamp tse'e jidu'um:

“Ka'a tse'e jidu'um mvinmaayvat: ¿Pants vine'e vánukup joma ve'e je oo'kpatajk?” (Je'e ya'a ve'e tyijp jetse'e je Cristo duyakjoojntykpajknuvat.) ⁸ Jidu'um xa ve'e vya'añ: “Mmutámipts mitse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook, jem je'e ve'e m'am jets mja'vin kajxm.” Jidu'um tse'e vya'añ. Ya kats ya ayook, je jaanchja'vints je'e ve'e juu'aatse'e ntukka'amaayp. ⁹ Pán mtukkajtsp xa ve'e je m'aaj jets je Maja Vintsán je'e ve'e je Jesú, jetse'e jem mja'vin kajxm xjaanchjáva jets je Nte'yame'e yakjoojntykpajkjinuva ku ve'e y'uk'qa'k, mjayépupts mitse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁰ Kux yame'e nja'vin kajxmam njaanchja'vimda, je'e kajx tse'e je Nte'yam xkatokimpa'mumda; jets ya n'aajamda tse'e ntukkojtsumdup, je'e kajx tse'e njayejpumda je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹¹ Vaamp tse'e je Kunuu'kx Jatyán: “Pán pants je'e ve'e dujaanchja'vip, ka'ats je'e ve'e chaachvinmáyut kux'e'e ve'em dütún.” ¹² Ax ve'em tse'e, anañujoma kajx ya'a ve'e, pán pán jatye'e israeejlit jayu jets pán pán jatye'e ka je'epta; je Nte'yam, ka'a xa je'e ve'e pán duviijnkk'íx. Kux je Maja Vintsán, je'e ve'e dunuvintsanikajxp to'k ka'ajyji, ooyts je'e ve'e dütunkunuu'kx pán pane'e amótujup je maa'yun. ¹³ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Pán pán tse'e je Nte'yam du'amótup jetse'e yaktso'okjut, yaktso'okjupts je'e ve'e.” Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁴ ¿Ax vintsoots je'e ve'e je Nte'yam juu' du'amótudat pán ka'a ve'e dujaanchjávada? ¿Jets vintsoot tse'e dujaanchjávadat pán ka'ana ve'e

du'amotunaxta je Nte'yam je y'ayook? ¿Jets vintso tse'e du'amotunáxtat je Nte'yam je y'ayook pan ka'a ve'e pan vya'nuxjada? ¹⁵ ¿Jets vintso tse'e du'avánadat pan ka'a ve'e je Nte'yam kyéxjada? Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: "Qoye'e tyuntsoja ku ve'e je jayu jye'ya jetse'e je jayu duvaajnjada je oy kats je oy ayook." Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁶ Ax ka'a tse'e to'k ka'ajyji dumajapamda je oy kats je oy ayook. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Isaías vyaajñ: "Maja Vintsán, ¿pants n'ite'e dujaanchja'vidup je ayook juu' atse'e je jayu nvaajnjip?" Jidu'um tse'e vyaajñ. ¹⁷ Ax ve'em tse'e, ku ve'e je jayu du'avánada je Cristo jye'e, y'amotunajxtup tse'e je jayu je ayook. Jets ku ve'e je jayu du'amotunaxta je ayook, van'it tse'e je jaanchja'vin tyukje'yajada.

¹⁸ N'amotutúvipts atse'e, ¿ka'a vine'e je jayu dumótudi ya ayook? Ve'em, myótudu xa je'e ve'e. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Yaktaan xa ve'e vinxup to'k it to'k naxvijin juu' je'e
ve'e y'ava'nidu,

jets je myajin, je'ypts je'e ve'e vinxup to'k it to'k
naxvijin jets je vaat joma ve'e ya tsajmit it
kyukaxa.

Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁹ N'amotutúvinuvapts atse'e, ¿ka'a vine'e je israeejlit jayu duvinmótudi ti ve'e tyijp juu' ve'e y'ixtu myótudu? Ve'em, vyinmótudu xa ve'e. Muto'k viijn, vyinmótudu tse'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. Kux jidu'ume'e je Nte'yam dunuyjmi je israeejlit jáyuda, je Moisés tse'e tyukkojtsajx:

Ejkjup ats miitse'e nyaktándat je jayu kajxta juu'
 atse'e nkajáyuvídup,
 ve'emts ats miitse'e ntooijnjadat je jayu kajxta juu'
 ve'e oy dükapayo'ydup.

²⁰ Nay ve'empa je Isaías, nayja'vijuts je'e ve'e
 jets ya'q ve'e va'ajts du'avánat. Jidu'um tse'e je
 Nte'yam je Isaías dütukkojtsnajxy:

Xpaattuts atse'e je'eda pān pān jaty atse'e
 xka'íxtidup vye'na,
 naajknuke'xnatajkijuts atse'e jeja je'e vyinkujkta
 pān pān jatye'e dükah'amotutúvidu ats
 kajx.

²¹ Ax ku tse'e je Nte'yam dūnukajts je israeejlit
 jayu, je Isaías tse'e tyukkojtsnajx, jidu'um
 tse'e vyaajñ: "Jóvum xabaj atse'e n'ix vintso
 ve'e je israeejlit jayu kuvyinmayumpijttini,
 kudumasooktini je kyo'oy joojntykinda, jetse'e
 kuy'itta oy joöt ats maat, je'eda pān pān jatye'e
 kakatsupajktup jetse'e kyakatsuvinvimótuda."

11

Tyukma'tp tse'e je Nte'yam je israeejlit jayu

¹ N'amotutúvipts atse'e: ¿Tyunmasooktinuts je'e
 ve'e je Nte'yam je jyáyuda? Ni vintsova xa je'e
 ve'e ve'em dükatuujn! Átsam xa je'e ve'e is-
 raeejlit jayu, je Abraham xa atse'e je chaan je
 kyooj, je'e atse'e nuto'k je Benjamín je chaan je
 kyooj. ² Ka'a xa ve'e je Nte'yam dumasa'ak je
 jyayu juu' ve'e jujpani vyinkoön. Mnuja'vidup xa
 miitse'e vintso ve'e vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán
 kujxp jep joma ve'e je Elías dūnu'aa'ni je israee-
 jlit jayu jeja je Nte'yam vyinkujk. Jidu'um tse'e

vyaajñ: ³ “Maja Vintsán, yak'oo'ktinu xa ve'e je m'ayook kojtsnajxpatajkta jetse'e dujaavdini je yojxpejtun joma ve'e myakvinja'vi myakvints'a'ki. Atsji xa ve'e jado'k taannu juu' ve'e mvinja'vijup mvints'a'kijup, ax xyak'oo'kuvaanduvapts atse'e.”

⁴ Ax jidu'um tse'e je Nte'yam y'atsoojvji: “Ka mítsjyap xa ve'e to'k juu' atse'e xtaajnjip, xtaajnjipnum xa atse'e nuvuxtojtuk miijl je yaa'tyajk juu' ve'e dukavinkoxténidup je apamnax juu' ve'e Baal duxqaj.” Jidu'um tse'e je Elías yaknuujmi.

⁵ Nay ve'empa tse'e uxyam y'ijtpa. Nu'eejyjits je'e ve'e je Nte'yam vyinkoojnjadi je myaa'yun kajx.

⁶ Je myaa'yun kajx tse'e je Nte'yam vyinkoojnjadi; ka je'e kajxape'e ku ve'e dutoondi juu' ve'e oy. Kux pan je Nte'yame'e je jayu kuduvinckaajn je'e kajx ku ve'e dutonda juu' ve'e oy, ka'a tse'e maa'yun kuyaktij juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjin.

⁷ ¿Ax vintstsots je'e ve'e? Ka'a tse'e je israeejlit jayu dupaatti juu' ve'e jya'íxtidup; je nu'eejyjida pane'e je Nte'yam vinkoojnjudu, je'e tse'e dupaattu juu' ve'e je israeejlit jayu jya'íxtidup. Ax je numay jayu, makk tse'e vyimpijttini je vyinma'yunda. ⁸ Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Je Nte'yam tse'e makk pa'muxjudu je vyinma'yunda, uxyam paat tse'e dukavinjávada juu' ve'e jya'íxtup jetse'e dukavinmótuda juu' ve'e jyamótudup.” ⁹ Vaampa xa ve'e je David jidu'um:

Ooy tyunkayda tyun'oo'kta je jayu.

Va'an je Nte'yam tyoojnjidini ax jo'n je tánuk juu' ve'e taamp jep kutyay jaatp
kuxxe'e dukanujava jets je y'oo'kun je'e ve'e y'anajkxip,

ve'em ax jo'n je jayu kyute'pxa jetse'e kyitu.

¹⁰ Va'an viints duvimpijttini,
va'an dutsaachpaattini xa'ma kajx je jayu juu' ve'e
ve'em dutoondup.
Jidu'um tse'e vyaajñ.

*Je Nte'yam tse'e duyaktsokp pan pan jatye'e ka
je israeejlit jáyuvap*

¹¹ N'amotutúvinuvaps atse'e, ku ve'e je israeejlit jayu kya'adi jep tokin jaatp, ?tunvintókiduts je'e vine'e? Ni vintsova xa je'e ve'e ve'em dukatuujn! Ku xa ve'e je israeejlit jayu tyokintoondi, je'e kajx tse'e tyukkadaakjidi je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e je israeejlit jayu myu'ekjadat ku ve'e du'ixta jets je Nte'yame'e je maa'yun to'nuxjudup pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ¹² Ax ve'em tse'e, je israeejlit jayu je tyokin kajx tse'e je Nte'yam ooy dutunkunu'kx pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ?Ax vintso ts je'e n'ite'e nuyojk je kunoo'kxun dukamo'ot je israeejlit jayu ku ve'e dujaanchja'vidinuvat je Nte'yam?

¹³ Miitsa, ka je israeejlit jáyuvapta, jep xa ve'e juu' ats miitse'e ntukmukotsuvaandup. Je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e n'ítut je'e je kyukátsiva, je'e atse'e xkejxp jets atse'e je oy kats je oy ayook nvaajnjadat pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e kajxts atse'e ooy ntunyakvinkopka ya toonk. ¹⁴ Ntsajkpts atse'e jetse'e ats je nmu'israeejlit jayu du'íxtat je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjudup, ve'emts je'e ve'e du'íxtiduvat vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun

tyo'nuxjadat jetse'e ve'em dujayejptuvat je joojn-tykin juu' ve'e xaq'ma kajx ijtp. ¹⁵ Kux ku xa ve'e je Nte'yam dumasaak je israeejlit jayu, van'it tse'e dumujot'o'yi juu' ve'e ka je israeejlit jayuvap. Ax ku tse'e je Nte'yam dukuvajknuvat je israeejlit jayu, ve'em tse'e y'ittat ax jo'n kujuojntykpajknuva je oo'kpatajk. ¹⁶ Pan yaktukmuyojxp xa ve'e je Nte'yam je juts juu' ve'e too'vajkp yakjajtsp, jye'eikajxpapts je'e ve'e nujom je juts juu' ve'e ux'ook yakjajtsp. Pan yaktukmuyojxp tse'e je Nte'yam je kup aa'ts, jye'eikajxpapts je'e ve'e nujom je kup axén.

¹⁷ Miitsta, ka je israeejlit jayuvapta, ve'em xa miitse'eda ax jo'n to'k je yukjoötmit olivos kup axén. Jets je israeejlit jayu, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je olivos kup axén juu' ve'e kaya'u'uj katún. Ve'em xa ve'e je Nte'yam dutún ax jo'n kudukuspujx to'k je axén je olivos kup juu' ve'e kaya'u'uj katún jetse'e jem dupajmjji to'k je axén juu' ve'e yukjoötmit olivos kup jetse'e to'k muk y'it maat je olivos kup juu' ve'e kaya'u'uj katún. Ax ve'em tse'e, je olivos kup juu' ve'e kaya'u'uj katún, ve'em ax jo'n je'e je ñaqaj dumoojy je axén juu' ve'e jem ijt jetse'e yakkuspujx, jetse'e ve'em ax jo'n je olivos kúpjyam je ñaqaj dum'a'a je yukjoötmit kup je y'axén juu' ve'e jem yaktukmupa'mi, nay ve'empats miitse'e je kunoo'kxun xjayepa je kunoo'kxun kajx juu' ve'e je israeejlit jayu jyayejptu. ¹⁸ Ax ka'a tse'e xko'oyjávadat je israeejlit jayuda. ¿Vintsose'e mnamyájajadat? Ve'em xa miitse'eda ax jo'n to'k je kup axén. Ax ka'a tse'e je kup axén je ñaqaj dum'a'a je kup aa'ts, je kup aa'ts tse'e dumooyp je kup axén je ñaqaj.

19 Nunjajtp tse'e ku ve'e nuto'k via'anut: "Je'e kajx xa ve'e je kup axén yakkuspujx jets atse'e jem nyakpuujm." **20** Ve'emam xa je'e ve'e. Je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je kup axén juu' ve'e yakkuspojx jetse'e kyoo'k'ijtni je kup maat juu' ve'e kāyu'uj katún, kux ka'a ve'e dujaanchjávada je Nte'yam. Miits tse'e m'ijttup ax jo'n je axén juu' ve'e to'k muk ijtp je kup maat juu' ve'e kāyu'uj katún, kuxxe'e xjaanchjávada. Ka'a tse'e mnamyájajadat je'e kajx; nay'ix'ítjada ve'e jets ka'a ve'e m'íttat ax jo'n to'k je axén juu' ve'e je kup yaktukmupa'mi jetse'e yakkuspojxnuva. **21** Kux pan ka'a xa ve'e je Nte'yam dütukma't je israeejlit jayu juu' ve'e ijttup ax jo'n je avintso kup axén, vintsose'e xnasjávada jets miitse'e mtukmo'otjadat pan ka'a ve'e xjaanchjávada? **22** Ya'q kajx tse'e n'ixumda vintso ve'e je Nte'yam va'ajts oy joöt ñapyumju jets nayve'empa vintso ve'e je makk tsaachpaatun dupum. Makk tse'e je tsaachpaatun dupuujmja pan pan jatye'e ijttup jep tokin jaatp; ax va'ajts oy joöt tse'e ñapyumju miits maattta, je'e ve'e ku ve'e mnajjk'ítjada oy jayu je Nte'yam maat. Pan ka'a tse'e ve'em xtonda, ve'em tse'e mjajtuvat ax jo'n je'e jyajtti. **23** Ax pan je israeejlit jayu tse'e dujaanchja'vidinuvap je Nte'yam, yakpaqmdinuvapts je'e ve'e jómam y'ijtti, kux o'yixjup je'e ve'e je Nte'yam jetse'e jado'k nax jem dupaamnuvat. **24** Miitsta, ka je israeejlit jáyuvapta, ve'em xa miitse'eda ax jo'n je olivos kup axén juu' ve'e yee'k jem yukjoöt, van'it tse'e yakkuspujx jetse'e yakpaajmji juu' ve'e kyah'avintsokúpip, je olivos kup juu' ve'e kāyu'uj katún. Vintsots n'ite'e

kya'ó'yinuvat jetse'e yakpáamnuvat jado'k nax
joma ve'e y'ijt je israeejlit jayu? Je'ë tse'e ijttup ax
jo'n je avintso kup axén.

*Ku je israeejlit jayu y'ijttinit jem je Nte'yam y'am
kyam*

²⁵ Utsta ajchta utsta tsá'ada, ntsajkp
ätse'e jetse'e xnujávadat juu' ve'e je Nte'yam
ñupajmtki jetse'e kyayaknujava y'ijt, ve'em tse'e
mkanayjávajadat jets oooye'e juu' xtunnujávada.
Ka'a xa ve'e je israeejlit jayu makk je vinma'yún
dujayępta xá'ma kajx, van'it paatji ve'e ku ve'e
pyo'okut pán pán jatye'e ka je israeejlit jáyuvap,
je'ë tse'e dujaanchjávadap je Nte'yam. ²⁶ Ax ve'em
tse'e nujom je israeejlit jayu dujayęptinit je
joojntykin juu' ve'e xá'ma kajx ijtp. Ve'em xa
je'ë ve'e ax jo'n je Nte'yam vyaajñ jep Kunuu'kx
Jatyán kujxp:

Yakjéjap tse'e je Yaktsoókpa jem jerusaleenit kya-
jpun kajxm,
je'ë tse'e dütuknuyaatsnup je israeejlit jayu je
tyókinda.

²⁷ Ya'ats je'ë ve'e je kojtstán juu' ats je'ë
ve'e nmasoókjadap ku ätse'e je tyokin
ntuknuyaatstinit.

Jidu'um tse'e vyaajñ.

²⁸ Cho'oxpujkpts je'ë ve'e je Nte'yam je israeejlit
jáyuda kux'e'e dukajaanchjávada je oy kats je
oy ayook. Miits je m'o'yinda xa je'ë ve'e ku
ve'e dukajaanchjávada. Oyam tse'e vye'ema,
tyukkonvaatsts je'ë ve'e je Nte'yam jets je'ë ve'e
dujáyuvat, chajkpts je'ë ve'eda je jyujpit jayu
kajxta, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob.

²⁹ Ka'a xa ve'e je Nte'yam duvinmatyíkuts pān pan je'ē ve'e vyinkāamp jetse'e dukunuu'kx.
³⁰ Miitsta, ka je israeejlit jáyuvapta, ka'a tse'e xkatsupajkti je Nte'yam; ax uxyam tse'e je Nte'yam mtukmo'otjada kux ka'a ve'e je israeejlit jayu kyatsapakta. ³¹ Ax nay ve'empa tse'e, óyame'e je israeejlit jayu dukakatsapakta je Nte'yam, tukmo'otjadapts je'ē ve'e, ve'em ax jo'n miitse'e uxyam mtukmo'otjada jo'n. ³² Je Nte'yam xa ve'e nujom je jayu duvaktaan jep tokin jaatp kux'e kyakatsapákjada. Ve'em tse'e dūtuujn jetse'e to'k ka'ajyji dutukmo'otut.

"iQoy xa ve'e je Nte'yam dutunnumaja dutunnujaancha!"

³³ iQoy xa ve'e je Nte'yam dutunnumaja dutunnujaancha! iVa'ajts kuvij aq'k xa je'ē ve'e jets ooy tse'e juu' dutunnujava! ¿Pants n'ite'e o'yixjup jetse'e duvinmótuvut pān tyajxe'e jets vintso ve'e juu' dutún? ³⁴ Ve'em xa je'ē ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán via'añ:

¿Pants je'ē n'ite'e dunuja'vip ti vinma'yune'e je Maja Vintsán jyayejpp,
 pants je'ē n'ite'e o'yixjup jetse'e je Nte'yam dukojtsvíjut?

³⁵ ¿Pants je'ē n'ite'e too'vajkp juu' tūdumá'a jetse'e ux'ook kyuvejtuxjut?

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán via'añ. ³⁶ Je Nte'yam xa ve'e nujom juu' jaty dupaam, je'ē je chojkun kajx tse'e nujom juu' jaty duvakjeji, je'ē je myajin kajx tse'e nujom juu' jaty y'it. iYakmaja yakjaanchats je'ē ve'e je Nte'yam y'ijtnit xā'ma kajx! Amén.

12

Vintso je Nte'yam dutsak jetse'e je jayu jyoojntykat

¹ Utsta ajchta utsta tsaq'ada, kuxxe'e je Nte'yam je jayu dunu'ixkada'aky, je'e kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jets je'e ve'e mnatyukvintsa'agajadat, je vintsa'kin juu' ve'e joojntykidup, juu' ve'e je Nte'yam natyukkatajkijup jets juu' je'e ve'e y'oyja'vip. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e ve'em je Nte'yam xvinjavadat xvintsa'agadat. ² Ka'a tse'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n je jayu juu' ve'e dumaaatnavyqa'anjudup je naxviijin je kyo'oy je'e, je'e ve'e jetse'e je mvinma'yun xyaktikstinit, ve'em tse'e oy xnujavadat pan ti ve'e je Nte'yam chajkp, pan ti ve'e y'oyja'vip, pan ti ve'e oy jets va'ajts.

³ Je maa'yun kajx juu' atse'e je Nte'yam xtoojnji, je'e kajxts ats miitse'e nvaajnjada: Ka'a tse'e nuyojk maj mnayjávajadat jets juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip; je'e ve'e jetse'e nuto'k nuto'k oy xpayo'oydat jetse'e xtóndat juu' ve'e mtukkadaakjjudup, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je jaanchja'vin juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjudu. ⁴ May viijn xa ve'e je ni'kx je kopk dumaaada, jem tse'e je kya'aj, jem tse'e je tyek, nay jempa tse'e juu' jaty viijnk. Ax juu' tse'e to'k ni'kx to'k kopk, kakje'e tse'e je tyoonk tyukkada'akyju. ⁵ Nay ve'empa tse'e, numay xa uu'me'eda, ax to'k muk tse'e n'iijtumda je Cristo maat jets to'k muk tse'e n'iijtumda nuto'k nuto'k,

ve' em ax jo'n kun'ijtumdi to'k ni'kx to'k kopk je
Cristo maat.

⁶ Ax ve' em tse'e dutsak jetse'e juu'
nto'numdat vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun
je putajkin xmo'yumda to'k jado'k, ve' em ax
jo'n xtukmutsojkumda. Pan yakmo'yumdu
tse'e pan vintso ve'e nkojtsnajxumdat je
Nte'yam je y'ayook, ve' em tse'e dutsak jetse'e
nkojtsnajxumdat ax jo'n dupaa'ty du'akekegga
maat je jaanchja'vin juu' ve'e njayejpumdup.
⁷ Pan yakmo'yumdu tse'e vintso ve'e je jayu
mpatto'nimdat, ve' em tse'e nto'numdat.
Pan yakmo'yumdu tse'e vintso ve'e je jayu
ntuk'ixumdat je Nte'yam je y'ayook, ve' em tse'e
nto'numdat. ⁸ Pan yakmo'yumdu tse'e vintso
ve'e je jayu nyakjot'amajimdat, ve' em tse'e
nto'numdat. Pan yakmo'yumdu tse'e vintso
ve'e mputajkimdat je jayu pan pan jatye'e
katih'ijtuxjudup, ve' em tse'e oy mputajkimdat.
Pan yakmo'yumdu tse'e vintso ve'e je jayu
nyakkutojkjimdat, oy tse'e nto'numdat. Pan
yakmo'yumdu tse'e vintso ve'e oy jayu
nnapyq'mumjadat je'e maat pan pan jatye'e
tsaachvinmaaydup, xoonduk aaj xoonduk joot
tse'e ve' em nto'numdat.

⁹ Nachókjada to'k jado'k to'k aaj to'k joot. Ka'a
tse'e xtsóktat je ka óyap; to'k aaj to'k joote'e
mnaajk'lítjadat je y'oy je'e maat. ¹⁰ Qoy tse'e
mtunnachókjadat, ve' em ax jo'n dutsak jetse'e je
Nte'yam je jyayu ñachókjadat. Íxtada vintso ve'e
mnavyintsa'agajadat vimpit atuj.

¹¹ Qoy tse'e xtuntsóktat jetse'e mtóndat; ka'a
tse'e mnoox'oo'ktat. Mutonda mupakta je

Maja Vintsán to'k aaj to'k joot. ¹² Xoojntkpe'e mnaajk'ítjadat je'ē kajx ku ve'e je Maja Vintsán x'a'ixta. Muténada tse'e ku ve'e mtsaachpaa'tta. Ijtp tse'e mtsapkótstat.

¹³ Putákada je Nte'yam je jayu pan pan jatye'e katih'ijtuxjudup. Napyámjada oy jayu maat je je'yva jayu.

¹⁴ Amótuda je Nte'yam jetse'e dukunoo'kxut pan pan jatye'e mjomtoojnjudup mtitoojnudup, ka'a tse'e x'amótudat jetse'e je tyokin yaktukkuvéttat.

¹⁵ Xoondükta je'ē maat pan pan jatye'e xoojntktup. Ya'axta je'ē maat pan pan jatye'e yaaxtup.

¹⁶ To'kji je vinma'yun xjayéptat nujom je jayu je y'o'yin kajxta. Ka'a tse'e mnamyájajadat; je'ē ve'e mmaatnayávajadap je jayu juu' ve'e kayakv-intsa'kidup. Ka'a tse'e mnapyámjada jets oo ye'e juu' xtunnujávada.

¹⁷ Ka'a tse'e je jayu xtonumpijtjadat juu' ve'e ka óyap pan pan jatye'e ti ka óyap mto'nuxjudup. Íxtada jetse'e xtóndat juu' ve'e anañujoma je jayu y'oyja'vidup. ¹⁸ Tonda pan joma vaate'e m'o'yixjada jetse'e oy joot mjoojntykadat maat anañujoma. ¹⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' ɻatse'e oo y ntuntsojktup, ka'a tse'e xtukkuvéttat pan pan jatye'e mto'nuxjudup juu' ve'e ka óyap. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Je Maja Vintsane'e vaamp: Xtukkädaakp xa ɻatse'e jets ɻatse'e je jayu mpaajmjadaat je tsaachto'nun, ntukkuvéttapts ɻats je'ē ve'e je tyókinda." ²⁰ Vaampap tse'e jidu'um: "Pan yu'oo'kjup

xa ve'e juu' ve'e mtso'oxpajkjup, myakkáyup tse'e; ax pān taqatsip tse'e, myak'oo'kup tse'e. Kux ku xa ve'e ve'em xtónuł, natyukjávajap tse'e je tyókin." Jidu'um tse'e vya'añ. ²¹ Ka'a tse'e mnamyaso'okjadat jetse'e je kyo'oy je'e myakkutojkuxjadat; ñojk'óye'e je kyo'oy je'e xyakkutojkjadat je'e kajx ku ve'e xtonda je y'oy je'e.

13

*Vyinmajtsjup tse'e jetse'e nnapyä'mumjadat jep
je yakkutojkpa kya'p pya'tkup*

¹ Ve'em xa ve'e dūtsaq jetse'e to'k ka'ajyji je jayu ñapyámjut jep je'e kya'p pya'tkup juu' ve'e yakkutojktup, kux ka'a ve'e pān yakkutojkpa je kutojkun dujayep pān ka'a ve'e je Nte'yam mya'aju. Nujom tse'e pān pān jatye'e yakkutojktup, je Nte'yamts je'e ve'e paajmjudu.

² Ax ve'em tse'e, pān pān xa ve'e je yakkutojkpa dutso'oxpajkp, cho'oxpajkpapts je'e ve'e je Nte'yam kux ka'a ve'e dūkuvuk juu' ve'e je Nte'yam pyavaampy. Pān pān tse'e dutso'oxpajkp je Nte'yam, je Nte'yamts je'e ve'e tukkuvéjtjadap.

³ Kux ka je'e kajxap xa ve'e je yakkutojkpa y'itta jetse'e dū'atsa'agadat pān pān jatye'e dūtoondup juu' ve'e oy, je'e kajxe'e jetse'e dū'atsa'agadat pān pān jatye'e dūtoondup juu' ve'e ka óyap. Pan mtsojktup tse'e jetse'e je yakkutojkpa mkah'atsa'agajadat, tonda tse'e juu' ve'e tum oy, ve'em tse'e je yakkutojkpa myakmájajadat, ⁴ kux je Nte'yam je'e ve'e tyoojnjiip miits je m'o'yin kajxta. Ax pān je'e tse'e mtoondup juu' ve'e ka

óyap, tsā'agada tse'e, kux ka koojyap xa ve'e je yakkutojkpa je kutojkun dujayep jetse'e je tsaachto'nun dypámut, je Nte'yamts je'e ve'e moojyju je kutojkun jetse'e duyaktsaachpaa'tut je'eda pan pan jatye'e dutoondup juu' jatye'e ka óyap. ⁵ Je'e kajx tse'e dutsaq jetse'e je jayu jep kutojkun pa'tkup ñaajk'ítjut, ka je'e kajxjyap tse'e jetse'e je tsaachpaatun kyapaa'tjut, je'e kajxpa ve'e jetse'e je va'ajts vinma'yun dujayéput. ⁶ Je'e kajxpats miitse'e xmo'oda je kupa'mun je yakkutojkpa, kux je Nte'yam je'e ve'e tyoojnjidup, je'ejyam je'e ve'e jep ñu'ijtp jetse'e yakkutókut.

⁷ Kuvetta juu' ve'e myójidup. Pan pan xa ve'e tukkadaakjup je kupa'mun, ax mmo'odap tse'e. Pan pan tse'e tukkadaakjup jetse'e xyakmájadat, ax myakmájadap tse'e. ⁸ Ni pana tse'e xkamuyójadat; je'ejyji ve'e je tsojkun juu' ve'e mnatyukmuyójijidup to'k jado'k. Pan pan xa ve'e dutsojkp je myujayu, ve'em tse'e dukutyún je Moisés je pyava'nun. ⁹ Kux jidu'ume'e je Moisés je pyava'nun vya'añ: "Ka'a tse'e xyakvintsa'kintókidat je navyajkun, ka'a tse'e myakjayu'oo'ktat, ka'a tse'e mmee'tstat, ka'a tse'e ti xnas'ayóvadat." Ax ya'a jets nujom je viijnk pava'nun, akojtsmúk tse'e tyañ jidu'um: "Tsokta je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachókjada." ¹⁰ Pan pan xa ve'e dujayejjpp je tsojkun, ka'a tse'e ti ka óyap dutuujnja je myujayu. Ax ve'em tse'e, je tsojkun kajx xa ve'e je jayu dukutyún je pava'nun.

¹¹ Je'e kajx tse'e je Nte'yam dutsaq jetse'e ve'em xtóndat kux mnuja'vidupe'e jets najxpe'e

je it. Ve'em tse'e m'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e pojtu_ktup ku ve'e mya'ajta jetse'e je chooj duyakke'ekta, mnuja'vidupe'e jets támani ve'e je xaa_j ku ve'e myiinnuvat je nYaktsookpamda Jesucristo, ta tse'e jyaa'ktámini je xaa_j ku ve'e myiinnuvat jets ka'a ve'e ku ve'e njaanchja'vi'ukva'numdi. ¹² Ve'em xa ve'e uxyam ya it ax jo'n je it koo'tsna jetse'e javee'n yak'a'ix jetse'e je xaa_j pyítsumut. Va'an tse'e du_koo'kto'numdini je kyo'oy je'e, je'e juu' ve'e je jayu tyoondup juu' ve'e ijttup ax jo'n je'eda juu' ve'e ijttup jeja akoo'ts it ja_at; je'e ve'e nto'numdinup vintso_o ve'e n'amqadaaguimdat je kyo'oy je'e je makkin kajx juu' ve'e je Nte'yam xmo'yumdup, ve'em tse'e n'ijtumdinit ax jo'n je'eda juu' ve'e ijttup jeja ajajtk it ja_at. ¹³ Va'an tse'e dujoojntykimda ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e joojntykidup jeja ajajtk it ja_at. Ka'a tse'e ve'em nto'numdat ax jo'n je'eda pan pan jatye'e oocktup mookjudup, pan pan jatye'e juu' dujomtoondup du_titoondup, pan pan jatye'e je kats du_tukmaatjayejptup je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup, pan pan jatye'e du_toondup juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip, pan pan jatye'e nacho'oxpajkjjudup, jets pan pan jatye'e ejkjjudup jot'aajnjjudup ku ve'e juu' kya'o'yixjada ax jo'n je viijnk jayu. ¹⁴ Jeme'e je Maja Vintsán Jesucristo y'am kya'm nmapya'mumjadat. Je'e maat tse'e n'ijtumdinit ve'em ax jo'n je jayu dujayepta je vit juu' ve'e natyukxo_jxjudup. Ka'a tse'e nto'numdat juu' ve'e ntsojkumdup ya n'avintso_o vinma'y_un kajxamda.

14

Ka'a tse'e ntokimpayo'yumdat je nmu-jaanchja'vivamda

¹ Kuvakta je mmujaanchja'vivada pān pān jatye'e duka'oynuja'vidup pān ti ve'e je Nte'yam chajkp; ax ka'a tse'e xkojtsvintsóvdat ku ve'e oy dūkavinmótuda. ² Jem xa ve'e je jaanchja'vivada juu' ve'e nayja'vijidup jetse'e duja'kxtat to'k ka'ajyji ti jaty, jempa tse'e viijnktava juu' ve'e duka'oynuja'vidup ti ve'e je Nte'yam chajkp, tum je aajy je ojts tse'e jya'kxtup. ³ Je jaanchja'vivada pān pān jatye'e duja'kxtuvap je tsu'uts, ka'a tse'e dūvijink'íxtat je myujaanchja'vivada juu' ve'e je'ejyji duja'kxtup je aajy je ojts; jets je jaanchja'vivada juu' ve'e je'ejyji duja'kxtup je aajy je ojts, ka'ats je'e ve'e dūvijink'íxtuvat je myujaanchja'vivada juu' ve'e duja'kxtuvap je tsu'uts, kux kuvajkjudu je'e ve'e je Nte'yam. ⁴ Nunjajtp tse'e ku ve'e vinkex ñunva'anuṭ jets ka'a je'e ve'e vye'ema. Jidu'umts atse'e n'atsav: ¿Pants mitse'e tumpumju jetse'e xtokimpayo'oyut je viijnk jayu je tyoompa? Je vyintsán xa je'e ve'e val'anup pān oy je'e ve'e juu' ve'e tyuump uk pān ka'a. Ax tyónupts je'e ve'e juu' ve'e oy, kux o'yixjup je'e ve'e je Maja Vintsán jetse'e je jayu je y'oy je'e dutónuṭ.

⁵ Jem xa ve'e je jaanchja'vivada juu' ve'e vinjava taandup jets ñumájipe'e to'k je xaa{j jets ka'a ve'e jado'k je xaa{j. Jempa tse'e je viijnk jaanchja'vivada juu' ve'e vinjava taandup jets akijpxa ve'e dunumájada nujom je xaa{j. To'k jado'k tse'e vinjava tyándat pān vintso

ve'e oy dupaa'tut du'akeegat. ⁶ Je'e juu' ve'e du'amaa'yidup to'k je xaqaj jets ka'a ve'e jado'k je xaqaj, ve'emts je'e ve'e d^utonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájadat duyakjaanchadat; jets je jaanchja'vivada juu' ve'e d^ukah'amaa'yidup je xaqaj juu' ve'e je myujaanchja'viva y'amaa'yidup, ve'em tse'e d^utonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájiduvat duyakjaanchiduvat. Je jaanchja'vivada juu' ve'e duja'kxtuvap je tsu'uts, ve'em tse'e d^utonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájadat duyakjaanchadat, kux kyukojtsjidup je'e ve'e je Nte'yam je'e juu' ve'e kyaaydup y'ooktup. Je jaanchja'vivada juu' ve'e d^ukaja'kxtup je tsu'uts, ve'em tse'e d^utonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájiduvat duyakjaanchiduvat, kyukojtsjiduvapts je'e ve'e juu' ve'e kyaaydup y'ooktup.

⁷ Ni pánats uu'me'eda juu' ve'e kajoojntykip je y'avintso je'e kajx, jets ni pánats uu'me'eda juu' ve'e ka'oo'kp je y'avintso je'e kajx. ⁸ P^an joojntykimdup xa ve'e, je Nte'yam kajxts uu'me'e njoojntykimda; jets p^an oo'kumdup tse'e, je Nte'yam kajxpats uu'me'e n'oo'kumduva. Ax ve'em tse'e, p^an joojntykimdup tse'e uk p^an oo'kumdup tse'e, je Nte'yam je jyáyuts uu'me'eda. ⁹ Je'e kajx xa ve'e je Cristo y'uk'aa'k jetse'e jyoojntykpajknuba jetse'e dunuvintsanikáxut nujom p^an p^an jatye'e joojntykidup jets nujom pan pan jatye'e oo'ktu.

¹⁰ Kux tse'e ve'em, ¿tyajxts miitse'e jemda juu' ve'e vaandup jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a? ¿Jets tyajxts miitse'e jémdava juu' ve'e duko'oy'íxtup je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts

je cha'a? Ka'a tse'e xtukkədaakumda jets je'ē
ve'e ntokimpayo'yumdat, to'k jado'k uu'me'e
nje'yumdinit jem je Nte'yam vyinkojkm, ax je'ets
uu'me'e xtokimpayo'yumdap. ¹¹ Ve'em xa je'ē
ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Vaamp xa ve'e je Maja Vintsán:

"Tyúvam ətse'e nva'añ jets nujom ətse'e je jayu
xvinkoxkténadat,
nujom tse'e vya'andat jets pyaatyp y'akeeguip je'ē
ve'e juu' ətse'e ntuump."

Jidu'um tse'e vya'añ. ¹² Ax ve'em tse'e, nuto'k jaty
uu'me'e je cuenta je Nte'yam nmo'yumdinit pān
vintso ve'e juu' jaty tūnto'numda tūnkojtsumda.

*Ka'a tse'e je jayu ntukmasoókumdat je Nte'yam
je tyoo'*

¹³ Je'ē kajx tse'e, ka'a tse'e
n'uktokimpayo'yumdinit to'k jado'k, je'ē ve'e
mpayo'yumdap vintso ve'e je n'útsamda je
n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'qamda
nkatukmasoókumdat je Nte'yam je tyoo!. ¹⁴ Kux
ətse'e to'k muk n'it je Maja Vintsán Jesús maqt,
je'ē kajxts ətse'e vinjava ntañ jets ka'a ve'e tii ni
tía juu' ve'e yaktokintoomp je y'avintso je'ē. Ax
pān je jayu tse'e dunasja'vip jets jeme'e juu' ve'e
yaktokintoomp, yaktokintoompts je'ē ve'e ku ve'e
je jayu dutún juu' je'ē ve'e ñasja'vip jets ka'a je'ē
ve'e y'oya. ¹⁵ Ax pān ñasja'vidup tse'e je m'utsta
je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsa'ada jets ka
óyap je'ē ve'e juu' ve'e mtoondup, je'ē kajx ku ve'e
du'ixta juu' ve'e mja'kxtup, mkatsojktup tse'e je
m'utsta je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsa'ada
ku ve'e ve'em xtonda. Ka'a tse'e xyakvintókidat je

jayu juu' ve'e je Cristo kyu'oo'ki, je'e kajx ku ve'e xja'kxta juu' je'e ve'e ñasja'vip jets yaktokintoomp je'e ve'e. ¹⁶ Oyame'e xnujávada jets nvaat je'e ve'e xtóndat juu' ve'e mtoondup, ka'a tse'e ve'em xtóndat pan je jayu ve'e dunasja'vidup jets tokin je'e ve'e juu' ve'e mtoondup. ¹⁷ Kux ku xa ve'e je jayu y'it jem je Nte'yam y'am kya'm, ka'a tse'e duyavinkópkada juu' ve'e kyaaydup y'ooktup, je'e ve'e yakvinkópkidup jetse'e dtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, je oy joot dujayéptat, jetse'e xyoonduktat je Espíritu Santo kajx. ¹⁸ Pan pan xa ve'e je Cristo ve'em dumutoomp dumupajkp, oy jootts je'e ve'e y'it je Nte'yam maat, íxjuduvapts je'e ve'e je jayu jets vintso ve'e dtún juu' ve'e oy.

¹⁹ Ax ve'em tse'e, ve'em xa ve'e dutsak jetse'e nto'numdinit nkojtsumdinit vintso ve'e oy joot nmamyu'ijtumjidinit to'k jado'k jetse'e makk aaj makk joot n'ijtumdinit to'k muk je Cristo maat. ²⁰ Je'e juu' ve'e je Nte'yam tyoon, ka'ats miits je'e ve'e xyakvintókidat je'e kajx juu' ve'e mkaaydup m'ooktup. Nvaat tse'e je jayu dukáyut du'oo'kut jyajuu' kaakyanaaja; ax tókints je'e ve'e ku ve'e je jayu dukay du'uu'k juu' ve'e je viijnk jayu tukmasookjup je Nte'yam je tyoo'. ²¹ Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jets ka'a miitse'e je tsu'uts xja'kxtat, ka'a ve'e je tsaaydum pa'aik naaj x'oo'ktat, ni ti viijnka ve'e xkatóndat pan je'e kajxe'e je m'utsta je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsaqda dumasq'okta je Nte'yam je tyoo'. ²² Pan ti ve'e mjaanchja'vidup jetse'e xtóndat ya'aq kajx, jeja tse'e je Nte'yam vyinkujkji dutsak jetse'e ve'em xjaanchjávadat. Xoon je'e ve'e je jayu juu'

ve'e dunuja'vip jets oy je'e ve'e juu' ve'e tyu-ump. ²³ Ax je jayu juu' ve'e mejtsvinmaayp, tokintoompts je'e ve'e ku ve'e juu' dukay duju'kx jetse'e dukajaanchjáva jets oy je'e ve'e ku ve'e ve'em dutún. Kux pan ti ve'e je jayu tyoondup jetse'e dukajaanchjávada jets oy je'e ve'e, tókints je'e ve'e ku ve'e ve'em dutonda.

15

Va'an duto'numda pan vintso ve'e je viijnk jayu du'oyjávadat

¹ Uu'mda, pan pan jatye'e dunuja'vidinup je Nte'yam je y'ayook, ve'em tse'e dutsák jetse'e mputajkimdat pan pan jatye'e duka'oynuja'vidup ti ve'e je Nte'yam chajkp, ka'a tse'e nto'numdat vintso ve'e viinm n'oyja'vimda, ² je'e ve'e nto'numdap juu' ve'e je nmujaanchja'vivamda y'oyjávadap jetse'e y'ítut je'e je y'o'yin kajxta, ve'em tse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávadat.

³ Kux ni je Criistova ve'e dukatuujn vintso ve'e viinm du'oyjava, ve'em ax jo'n dunuujmi je Tyee', ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vy'aañ jo'n: "Ku tse'e je jayu mvinkojtspejtjidi, qats tse'e xtukkädakkajx." Jidu'um tse'e dunuujmi.

⁴ Nujom tse'e juu' jatye'e jatyañ ijtp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, je'e kajxts je'e ve'e yakjatyaajñ jetse'e xtuk'íxumdat, jetse'e makk aaj makk joot nmuténimdat juu' jatye'e nyaknajxumdap, jetse'e je jot'amajin njayejpumdat van'it paat ku ve'e ve'em tyoojnjin kyojtsjinit ax jo'n jep javyet. ⁵ Je Nte'yam, juu' ve'e je jayu dumätkinmooyp jetse'e juu' dumuténat jetse'e duyakjot'amaja, je'e tse'e

dutónup vintso ve'e kijpx je vinma'yun xjayéptat, ve'em ax jo'n je vinma'yun juu' ve'e je Cristo Jesús jyayejpp. ⁶ Ax ve'ems miitse'e to'k ka'ajyji to'k aaj to'k joöt xyakmájadat xyakjaanchadat je Dios Tee' jets je nMajá Vintsánamda Jesucristo.

Yakvaajnjidu ve'e je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

⁷ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je Cristo mkuvákjada, ve'em tse'e mnakyuvákjadat to'k jado'k, ve'em tse'e xyakmájadat xyakjaanchadat je Nte'yam. ⁸ Kux juu' xa qts miitse'e nvaajnjidup, ya'ats je'e ve'e: Miine'e je Cristo jetse'e dumutónut dumupákut je Nte'yam je israeejlit jayu je y'o'yin kajxta. Ku ve'e ve'em dutuujn, yaknuke'xnatajkits je'e ve'e jets kyutyuumpe'e je Nte'yam je y'ayook jetse'e ve'em tyónjut juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'ni je jujjpit jáyuda, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob. ⁹ Je'e kajx tse'e myimpa jets pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e duyakmájidinup duyakjaanchidinup je Nte'yam kux'e tyukmo'tjuuduva, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán via'añ:

Nyakmájap nyakjaanchapts qts mitse'e je númay
jayu maat juu' ve'e ka je israeejlitap,
ávupts atse'e mits je mmajin je mjaanchin kajx.

¹⁰ Jado'k nax tse'e jidu'um viaampa:
Miitsta, pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvapta,
xoondükta maat je'eda juu' ve'e je Nte'yam
vinkoojnjudu.

¹¹ Vaampap tse'e jidu'um:
Nujome'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap,
yakmájada yakjaanchada je Majá Vintsán,

ve' em tse'e, yakmájada yakjaanchada je Maja
Vintsán nujom je jayuda.

12 Jidu'um tse'e je Isaías jep Kunuu'kx Jatyán kujxp
dujatyampa:

Yakjéjap xa ve'e to'k je Isaí je chaan je kyooj pane'e
duyakkutojkjap vinxup to'k it to'k naxvijin,

jém tse'e je Isaí je chaan je kyooj y'am kya'm
ñapyaajmjidinit juu' ve'e ka je israeejlit
jáyuvapta.

Jidu'um tse'e je Isaías dujatyaaajñ.

13 Je Nte'yam, juu' kajxe'e n'a'líxumda je y'oy
je'e juu' ve'e miimpnum, je'e tse'e xoojntkp
myak'ítjadap jets je oy joöt maaqt kuxe'e je'e
xjaanchjávada, ve' em tse'e je Espíritu Santo je
myakkín kajx nuyojk oy xnuja'ví'ataq'atstat jets
tyúvam je'e ve'e je y'oy je'e juu' ve'e m'a'líxtup.

14 Utsta ajchta utsta tsaq'ada, nnuja'vip atse'e jets
oy jayu miitse'eda jets ooye'e juu' xtunnujávada,
jets m'o'yixjudupe'e jetse'e mnatyuk'íxjadat
to'k jado'k. **15** Oyam tse'e vye'ema, yap atse'e
nak kujxp nnayjávaja jets ats miitse'e juu'
ntukjaam'yéstat. Je'e kajxts atse'e ve'em
nmayjávaja kuxe'e ats je Nte'yam je maa'yun
xtoojnji **16** jets atse'e je Cristo Jesús nmutónut
nmupákut je'e je y'o'yin kajxta pan pan jatye'e ka
je israeejlit jáyuvap. Nvaajnjidupts ats je'e ve'e je
oy kats je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam yakmiin
yaja naxvijin, ve' em tse'e y'ijttinit je vintsa'kin
juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip, ve' em ax jo'n ats
je'e ve'e je Nte'yam kuytukvintsa'kidi, ve' em tse'e
y'ijttinit je Nte'yam je jyayu je Espíritu Santo kajx.

17 Ax ve'em tse'e, ooy ətse'e ntuntukxqoonduk juu' ve'e je Nte'yam tyoon kyojts əts kajx, əts, nuto'k juu' ve'e ijtp to'k muk je Cristo Jesúus maat. **18** Nayja'vijup ətse'e jets je'ejyji ətse'e nkótsup juu' ve'e je Cristo tyoon kyojts əts kajx jets ve'em pən pən jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'ę tse'e dükatsapáktap je Nte'yam, ve'em juu' jatye'e tyoon kyojts əts kajx **19** ku ve'e je müjít nuja'vin jetse'e je majin dutuujn jets ku ətse'e je Espíritu Santo xyakmäkkpujk. Ax ve'emts ətse'e je jayu nvaajnjikujx je oy kəts je oy ayook jem jerusaleenit kyajpun kajxm jetse'e jem paat jye'ya iliiricovit y'it jootm. **20** Ijtpts ətse'e ntsak vintso ətse'e je jayu nvaajnjadat je oy kəts je oy ayook joma ve'e je Cristo jye'ę kyayaknujávana, ka'ats ətse'e ve'em ntónut ax jo'n je jayu juu' ve'e je tajk dujaal'kyavimpejtp joma ve'e je viijnk jayu je tajk dütsoo'nduk. **21** Ve'em ətse'e ntsak jets ətse'e ntónut ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: Je'eda pən pən jatye'e kayakvaajnjidupna, y'íxtapts je'ę ve'e, jets je'eda pən pən jatye'e dükamótudupna, vyinmóttudapts je'ę ve'e. Jidu'um tse'e vya'añ.

Ñuvinma'yi tse'e je Pablo jetse'e ñgjcxut jep Roma

22 Kux ətse'e ve'em ntun, je'ę kajxts ətse'e xka'o'yixju jets əts miitse'e najkx nku'ixta, óyam ətse'e may náxani njanupaqamduka. **23** Ax uxym tse'e, ta ətse'e nton'avaada yaja it jaat joma ətse'e tunnaxy tuntaka. Jékani jets uxym paat ətse'e ooy njatuntsak jets ətse'e n'ítut miits

maatta, ²⁴ a'ixpts atse'e jets x'o'yixjup atse'e tsojk. Nku'ixuvaandup ats miitse'e naxyji ku atse'e nnajkxut jep espáñait y'it jaatp. Ku ve'e vee'n je it ñáxut jetse'e xyoondukut ats ya n'aaj ya njoot ku atse'e n'ítut miits maatta, van'itts ats miitse'e xputákadat jets atse'e njaa'knajkxut jep España. ²⁵ Ax najkxpts aatse'e üyüam jem Jerusalén jets aatse'e je putajkin nmo'odat je Nte'yam je jyayu juu' ve'e jem ijttup. ²⁶ Kux'e je jaanchja'vivatajk juu' ve'e tsuunidup jem macedóniait y'it joottm jets yaja acáyait y'it jaat, je'e tse'e dunupaqajmtkidu jetse'e je putajkin dutuknukéxtat je Nte'yam je jyayu pan pan jatye'e ayoovdup jem Jerusalén. ²⁷ Y'oyja'vidu tse'e jetse'e ve'em dutóndat, ax pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e, kux ve'eme'e tyukkada'akjada. Kux je'e pan pan jatye'e ijttup ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e dujayejptup je oy kats je oy ayook maat je'eda pan pan jatye'e israeejlit jayu jetse'e ve'em dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e je israeejlit jayu yaktukputákadat juu' ve'e yíxtup jyayejptup pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ²⁸ Ax ve'em tse'e, ku ve'e yaktukkataka vye'nat ya putajkin juu' ve'e yakmojktup, van'itts atse'e jep España nnajkxut, ve'emts ats miitse'e naxyji nku'íxtat. ²⁹ Oy xa atse'e nnujava jets ooye'e je Cristo xtunkunoo'kxumdat ku atse'e jem nmajkxut jets ats miitse'e nvaajnjadat je oy kats je oy ayook.

³⁰ Utsta ajchta utsta tsaq'ada, je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx jets je tsojkun kajx juu' ve'e je Espíritu Santo xmo'yumdup, je'e kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jets atse'e to'k aa

xputákadat, ątse'e xnütsapkótstat. ³¹ Amótuda to'k aaj je Nte'yam jets ątse'e xtuknuva'atsut je tsaachto'nun juu' ątse'e xtooijnjavaandup je'e pān pan jaty'e dükajaanchja'vidup je Jesucristo jem Judea, jets nay ve'empa ve'e oy yakkuvákut je putajkin juu' ve'e yaktukkatákadap je Nte'yam je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén. ³² Pān vaamp tse'e je Nte'yam, van'itts ątse'e nje'yat va'ajts xoojntkp joma ve'e miitsta jets ątse'e njot'amájat ku ve'e nku'íxtat. ³³ Je Nte'yam, juu' ve'e duyajkp je oy joöt, je'e maat tse'e m'ijttinit. Amén.

16

Ku je Pablo máyam je Dios dukejx

¹ Oy jayu je'e ve'e je Febe, nuto'k je n'útsamda je ntsa'qamda juu' ve'e je Nte'yam dumutoomp dumupajkp je jaanchja'vivatajk maat juu' ve'e nay'amojkijidup jem cencréait kyajpuñ kajxm. ² Oy yakxon tse'e xkuváktag je Maja Vintsán kajx, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega jetse'e dutóndat je Nte'yam je jyayu. Putákada to'k aaj ya Febe pān ti jaty'e ka'ijtuxjup, kux numaye'e je jayu juu' ve'e pyutajki, xputajki ątse'e viinm.

³ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je Priscila jets je Aquila, je'e juu' ątse'e ntukmaatmutoondup ntukmaatmupajktup je Cristo Jesús. ⁴ Viinm xa je'e ve'e jep kutsa'aga jaatp ñaajktaajnjidi ąts kajx. Nkukojsjidupts ątse'e, ax ka átsjyap tse'e, ve'empa ve'e nujom je utsta je ajchta jets je utsta je tsaq'ada pān pan jaty'e ka je israeejlit jáyuvap. ⁵ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je utsta je ajchta jets je utsta je tsaq'ada juu' ve'e

nay'amojkijidup jem je Priscila jets je Aquila tyak'amda. Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Espaneto juu' atse'e nmaatnayja'vijup jets atse'e ooy ntuntsak. Je'e ve'e mutoo'vajkp dujaanchja'vi'ukvaan je Cristo yaja acayaait y'it jaat. ⁶ Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Maria juu' ve'e ooyani tuntoomp miits maatta. ⁷ Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Andronico jets je Junias, ats je nmu'israeejlit jayuda juu' atse'e nmaatpoxuntaktsuunidu, nymajidup je'e ve'e je kukatsiva maatta jetse'e too'vajkp to'k muk y'ijtti je Cristo maat jets ka'a ve'e ats.

⁸ Mayame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je Amplias juu' atse'e ooy ntuntsajkp je Maja Vintsan kajx. ⁹ Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Urbano juu' ve'e ntukmaatmuto'numdup ntukmaatmupajkumdup je Cristo Jesus, nay ve'empa je Estaquis juu' atse'e ooy ntuntsojkap. ¹⁰ Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Apelles juu' ve'e oy duyaknuke'xnatajki jets jyaanchja'vipe'e je Cristo. Mooyduva to'k aaj mayam je Dios je jayu juu' ve'e tsuunidup jem je Aristobulo tyak'am. ¹¹ Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat ats je nmu'israeejlit jayu Herodion, nay ve'empa je jayu juu' ve'e tsuunidup jem je Narciso tyak'am juu' ve'e je Maja Vintsan dujaanchja'vidup. ¹² Mayame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Trifena jets je Trifosa juu' ve'e je Maja Vintsan dumutoondup dumupajktup, nay ve'empa je n'utsamda je ntsaq'amda Persida, juu' ve'e ooy ntuntsojkumdup jetse'e jekani je Maja Vintsan dumutun dumupuk. ¹³ Mayame'e to'k

aaj je Dios xmooyduvat je Rufo, juu' ve'e je Maja Vintsán vinkoɔjnju, nay ve'empa je tyaak, juu' ətse'e ntaakja'vip. ¹⁴ Mányame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Asíncrito, je Flegonte, je Hermas, je Patrobas, je Hermes, jets je utsta je ajchta jets je utsta je tsə'ada juu' ve'e ijttup je'e maattha. ¹⁵ Mányame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Filólogo jets je Julia, je Nereo jets je cha'a, je Olimpas, jets nujom je Nte'yam je jyayu juu' ve'e ijttup je'e maattha.

¹⁶ Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx. Joma jaty'e' ñay'amókajada je jaanchja'vivatajkta, to'k ka'ajyji tse'e mkejxuxjada máyam je Dios.

¹⁷ Utsta ajchta utsta tsə'ada, nmunoo'kxtktupts əts miitse'eda jetse'e xtun'íxtat je'eda pən pən jaty'e' je jayu du�aknavya'kxjudup jetse'e dütukmaso'okta je Nte'yam je tyoo', kux juu' ve'e je jayu tyuk'íxtup, ka'ats je'e ve'e ñavyaa'tyju je ixpajkun juu' ve'e je Nte'yam je jyayu mva'nuxjüdu. Ka'a tse'e mnaajk'ítjadat je'e maat pən pən jaty'e' ve'em dutoondup je ka óyap. ¹⁸ Ka je Cristo Jesuusap xa je'e ve'e myutoondup myupajktup, je y'avintso vinma'yune'e yaktoondup, vyin'aa'ndupts je'e ve'eda pən pən jaty'e' oy duukanuja'vidup je Nte'yam je y'ayook, je'e ve'e ku ve'e tsoj kyotsta jets je'e juu' ve'e je jayu y'oyja'vip. ¹⁹ Anañujoma xa ve'e je jayu dunuɔjávada vintso miitse'e xkuväkta je oy kats je oy ayook, je'e kajxts ətse'e nxoondük. Ntsajkpts ətse'e jetse'e vij m'íttat vintso ve'e xtóndat je y'oy je'e jets ka'a ve'e vij m'íttat vintso ve'e xtóndat je kyo'oy je'e. ²⁰ Ax je

Nte'yam, juu' ve'e je oy joöt xmo'yumdup, je'e tse'e duyakvintókiyup je Satanás jetse'e y'ijtnit jep mtekupa'tkupta. Je nMajá Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap.

21 Máyame'e je Dios mkejxuxjada ya Timoteo juu' atse'e ntukmaatmutuump ntukmaatmupujkp je Cristo. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Lucio, je Jasón, jets je Sosipater, ats je nmul'israeejlit jáyuda.

22 Ats, je Tercio, je'ets atse'e njaayp juu' atse'e uxyam yaktuknuujmip, nay ve'empats ats mitse'e ntuknukexta máyam je Dios je Majá Vintsán kajx.

23 Máyame'e je Dios je Gayo mkejxuxjada, je'ets atse'e tuxyak'itupaa'ty yaja tyak'aajy joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajkta. Mkejxuxjuduvas tse'e máyam je Dios je Erasto juu' ve'e je kajpun je myeen duka'mip. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je uts je ajch juu' ve'e duxaaj Cuarto.

24 Je nMajá Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap anañujoma. Amén.

Ku je Pablo kyojtsukajxini

25 Yakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'ijtnit, je'e juu' ve'e o'yixjup jetse'e makk aaj makk joöt myak'ijtjidinit, ve'em ax jo'n dumaqatnavyaa'tyju je oy kats je oy ayook juu' atse'e ntukka'amaayp, je Jesucristo jye'e, juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyuknuja'vi jetse'e jujpani kyayaknujava y'ijt.

26 Ax uxyam tse'e, va'ajts nujávats ya'a ve'e tyañ je'e kajx juu' ve'e jyatyaaandu jep Kunuu'kx Jatyán kujxp je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta,

ve' em ax jo'n je Nte'yam, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp,
je'e tse'e je jayu dupavaan jetse'e du'avánadat ya
ayook pān joma ve'e je jayu cha'anada to'k it to'k
naxviijn, ve' em tse'e je Nte'yam dujaanchjávadat
jetse'e dukatsapáktat.

²⁷ ¡Yakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam
y'ijtnit xa'ma kajx, je'ejyji ve'e to'k nujom
dunuja'vikajxp! ¡Je Jesucristo kajx tse'e ve'em
yaktoonnit! Amén.

**Ya'a tse'e je nam kojtstán juu' ve'e je
Nte'yam_ xyaktaajnjimdu je nMaj
Vintsánamda Jesucristo kajx
New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe,
Totontepec)**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

47d09f80-22d6-55c5-b9e5-a04a59e3169e